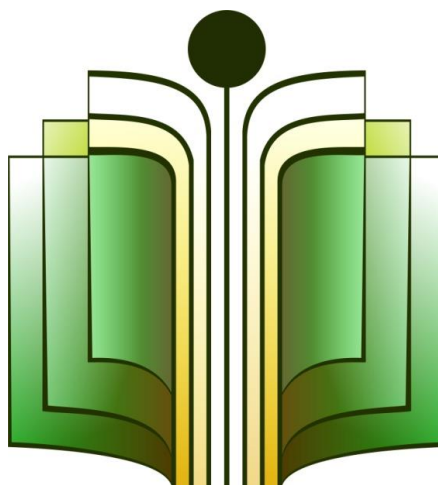

**PASVALIO MARIJUS KATILIŠKIO
VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS**

2014 M. VEIKLOS ATASKAITA

T U R I N Y S

BENDROJI DALIS	3
I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	3
Bibliotekų skaičius	3
Nestacionarinis aptarnavimas	4
Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas	4
II. FONDO BŪKLĖ IR ORGANIZAVIMAS	5
Dokumentų gautis	6
Dokumentų nurašymas	8
Fondo apsaugos klausimai	9
Užsienio kalbų skaityklos fondas	9
Mainų fondas	9
Atsarginis fondas	10
III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	10
Rajono gyventojų skaičius	10
Registruotų vartotojų skaičius	10
Vartotojų sudėtis	11
Apsilankymų skaičius ir lankomumas	11
Išduotis	11
Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius	13
Prieiga ir sąlygos	13
TBA	14
Renginiai	14
Mokamos paslaugos	19
Bibliotekos įvaizdžio formavimas	20
IV. DARBAS SU VAIKAIS	20
Vartotojų vaikų aptarnavimas	20
Renginiai vaikams	21
V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA	26
LIBIS PĮ diegimas	26
Informacinis fondas	27
Informacinis vartotojų aptarnavimas	27
Kraštotyros veikla	30
VI. METODINĖ VEIKLA	38
VII. DALYVAVIMAS PROJEKTUOSE IR PROGRAMOSE	40
VIII. PERSONALAS	44
IX. MATERIALINĖ BAZĖ	45
X. FINANSAVIMAS	46
XI. IŠVADOS	46

BENDROJI DALIS

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka visiems vartotojams prieinama kultūros, švietimo ir informacijos įstaiga – įvairiais novatoriškais projektais kurianti naujų modernių paslaugų sistemą, mezganti partnerystės ryšius, sudaranti lankytojams galimybes nuolat naudotis bibliotekos paslaugomis, jos modernėjančiomis erdvėmis, kurios padeda jiems bendrauti, mokytis pasinaudoti prieinamomis gyvenimo gerinimo galimybėmis, taupyti laiką, pinigus.

2014-ieji – tai šiuolaikinių darbo formų, tęstinių projektų, iniciatyvų, tolesnio pažangių naujovių įgyvendinimo, bibliotekos veiklos įvairiapusės sklaidos metai. Nuoseklios, kryptingos pastangos sėkmingai gausino bibliotekos lankytojų būrį, skatino juos skaityti, artino prie interneto, edukacinių programų pagalba, mokė kompiuterinio raštingumo, įvairių kitų užsiėmimų. Kiekviename Viešosios bibliotekos skyriuje, padalinyje buvo akivaizdūs didesni ar mažesni ieškojimai ir atradimai vardan įvairaus amžiaus, skirtingų užsiėmimų, gebėjimų skaitytojų, lankytojų. VB ir kaimo bibliotekose gerėjo sąlygos darbui ir vartotojų užimtumui bei aptarnavimui.

Projekto, finansuoto ES lėšomis, „Tarpvalstybinio verslui palankių bibliotekų tinklo kūrimas“ pagalba, VB įkurtas Verslo informacijos centras, su 10 darbo vietų mokymo klase, aprūpinta nešiojamaisiais kompiuteriais, multimedija, interaktyvia lenta, atnaujintu knygų fondu, įrengta konferencijų sale su multimedija, oro kondicionavimo sistema, interneto prieiga.

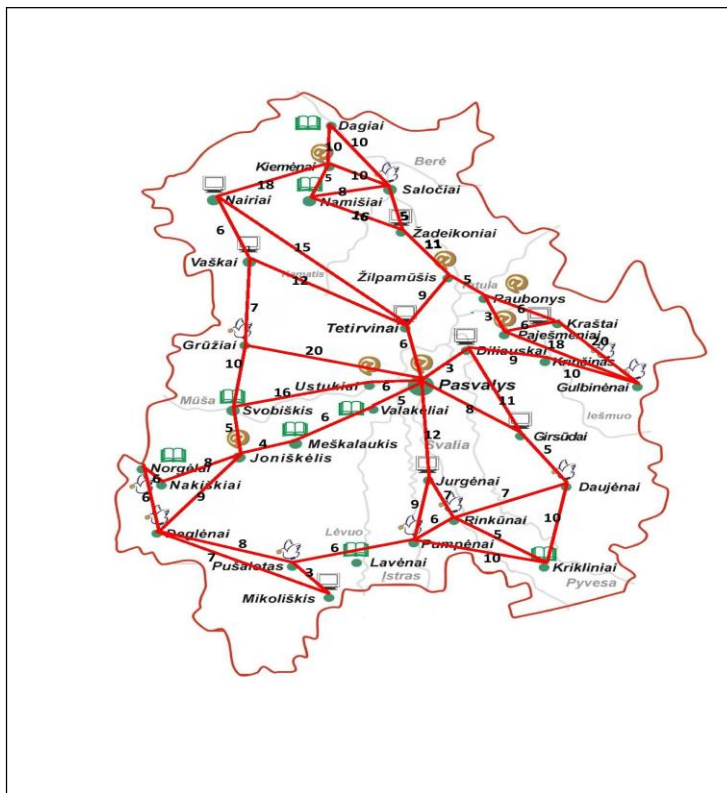
Buvusius K. Donelaičio, Šeimos metus paženklino Viešosios bibliotekos ir padalinių renginiai. Daugumai gyventojų ypač įsiminė rašytojo Mariaus Katiliškio, kurio vardu pavadinta biblioteka, 100-ųjų gimimo metinių šventimas. Baltijos kelio 25-mečiui skirtos dvi konferencijos, sutraukusios itin daug šio įvykio atminimo saugotojų, puoselėtojų, garbių svečių bei vietos gyventojų. Jaukiai ir šiltai su vietos bendruomenėmis paminėti Pušaloto bibliotekos 75, Jurgėnų ir Švobiškio 60 metų jubiliejai, gražiai į rajono kultūros renginius įsipynė renovuotų Deglėnų, Jurgėnų, Tetirvinų kaimo bibliotekų atidarymo šventės, daug kitų renginių.

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

Bibliotekų skaičius

2014 m. bibliotekų tinklo struktūra nekito. Pasvalio rajone veikė 33 bibliotekos: Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, Joniškėlio miesto, 31 kaimo biblioteka. 12 kaimo bibliotekų yra mokyklų patalpose, aptarnauja mikrorajono ir mokyklų bendruomenes. Kaimo bibliotekos išsidėsčiusios viena nuo kitos vidutiniškai 8,5 km. atstumu.

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos struktūrą sudaro administracija, krašto kultūros dokumentavimo centras su rankraštynu, dokumentų komplektavimo, informacijos ir mokymo, skaitytojų aptarnavimo, vaikų literatūros bei ūkio-technikos skyriai ir mobili biblioteka.

Rajono bibliotekų išsidėstymo schema ir atstumai kilometrais

Nestacionarinis aptarnavimas

22 rajono kaimus, kuriuose gyvena 2500 gyventojų, aptarnauja mobili biblioteka su 2802 fiz. vnt. įvairių dokumentų fondu, fonoteka ir žaisloteka. Per 2014 m. mobiliosios bibliotekos fondas papildytas 108 egz. naujų knygų, o nurašyta – 259 egz. dokumentų. Čia prenumeruojami 5 pavadinimų periodiniai leidiniai.

Dėl lėšų trūkumo kurui ir remontui, mobilioji biblioteka dirbo neefektyviai. 2014 m. važiavo vos dvi savaites. Todėl rodikliai labai maži – 110 vartotojų, 110 lankytojų, jiems išduota 334 fiz. vnt. dokumentų. Bendras fondo apyvartos rodiklis – 0,1.

Kitų nestacionarių bibliotekų rajone nėra.

Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas

Daugiausia neįgalių žmonių gyvena mobilios bibliotekos aptarnaujamoje teritorijoje, kur veikia Lavėnų socialinės globos namai. Tačiau, dėl objektyvių priežasčių 2014 m. mobilioji biblioteka beveik nedirbo, neįgaliųjų aptarnavimas buvo nepatenkinamas. Su regėjimo negalia viešosios bibliotekos paslaugomis naudojosi 11 skaitytojų, kurie per metus apsilankė 64 kartus. Jiems buvo išduota 212 egz. garsinių knygų. Nors bibliotekos skaitykloje yra įrengta kompiuterizuota darbo vieta su pritaikyta programa regėjimo negalią turintiems žmonėms, tačiau šia paslauga niekas nesinaudoja.

Jau daugelį metų biblioteka bendradarbiauja su įstaigomis, užsiimančiomis negalią turinčių žmonių ugdymu. Organizuojami bendri renginiai. Gegužės 15 dieną vyko tradicinė Gerumo diena,

skirta Šeimos metams, kartu su Pasvalio specialiąja mokykla ir kitomis įstaigomis, dirbančiomis su neįgaliaisiais, socialinės atskirties žmonėmis, specialių poreikių vaikais ir našlaičiais. Šiemet surengta ne tik rankdarbių paroda bibliotekoje, bet ir Amatų kiemelis Specialiosios mokyklos vidiniame kieme, kuriame visos dalyvaujančios įstaigos pristatė savo veiklą ir mokė rankdarbių meno.

Savanoriai knygnešiai talkino bibliotekai jau daugelį metų aptarnaujančiai senyvo amžiaus skaitytojus namuose. Praėjusiais metais rajono bibliotekos turėjo 177 knygnešius, kurie dokumentus nešė 267 skaitytojams. Jiems išduota 9149 knygų.

II. FONDO BŪKLĖ IR ORGANIZAVIMAS

Rajono bibliotekose yra sukauptas 262 474 fiz. vnt. dokumentų fondas. Lyginant su 2013 m., fondas sumažėjo 10 971 fiz. vnt. dokumentų.

	Iš viso rajone	Viešojoje bibliotekoje	Kaimo bibliotekose	Joniškėlio miesto biblioteka
Gauta egz.	9415	3469	5106	840
Nurašyta egz.	20386	9801	9555	1030
Fondo dydis 2015-01-01	262474	85934	160655	15885

Bibliotekos fondo judėjimas

	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra (be periodikos)		Periodiniai leidiniai	
	Fiz. vnt.	Pavad. sk.	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
Viešojoje bibliotekoje	85934	47113	37713	43,9	34803	40,5	13418	15,6
Joniškėlio m. bibliotekoje	15885	15084	9279	58,4	5921	37,3	685	4,3
Kaimo bibliotekose	160655	18660	107798	67,1	46208	28,8	6649	4,1
Iš viso sistemoje	262474	51518	154790	59,0	86932	33,1	20752	7,9

Fondo sudėtis fiz. vnt. ir proc.

Fondo sudėtis, lyginant su 2013 metais, keitėsi nežymiai: 0,61% padidėjo knygų ir tęstinių leidinių, 0,57% sumažėjo periodinių leidinių.

Aprūpinimas dokumentais:

Vienam **gyventojui** teko dokumentų:

rajone –9,8

viešojoje bibliotekoje – 11,9

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 7,3

kaimo bibliotekose – 9,1

Vienam **vartotojui** teko dokumentų:

rajone – 35,1

viešojoje bibliotekoje – 40,1

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 25,0

kaimo bibliotekose – 34,1

Vienam vartotojui teko garsinių ir regimųjų dokumentų:

rajone – 0,26

viešojoje bibliotekoje – 0,74

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 0,16

kaimo bibliotekose – 0,06

Vienam vartotojui teko elektroninių dokumentų:

rajone – 0,03

viešojoje bibliotekoje – 0,07

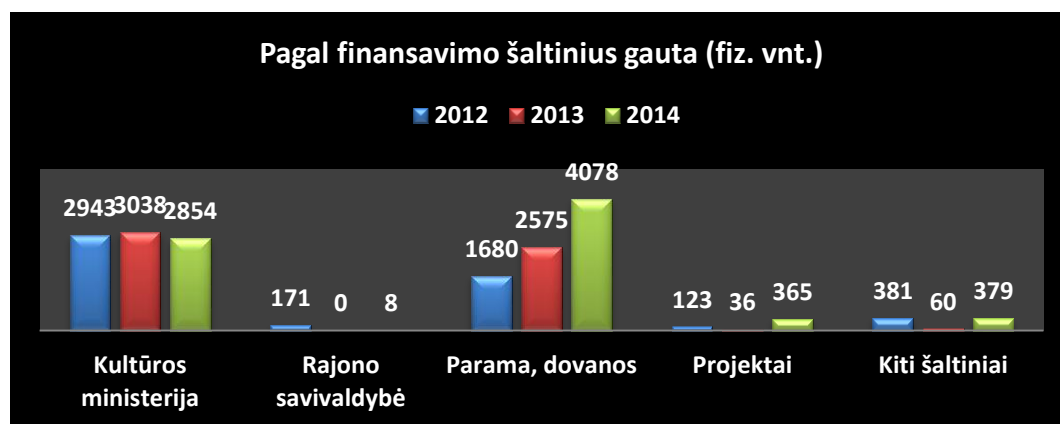
Joniškėlio miesto bibliotekoje – 0,02

kaimo bibliotekose – 0,01

Dokumentų gautis

2014 metais bibliotekos fondų komplektavimui Lietuvos Respublikos kultūros ministerija skyrė 61,7 tūkst. litų. Už juos buvo nupirkta 2854 (2013 m. –3038) egz. naujų knygų. Savivaldybė skyrė 24,0 tūkst. litų periodikos prenumeratai.

Iš viso per 2014 metus iš įvairių šaltinių (valstybės, savivaldybės lėšos, fizinių ir juridinių asmenų parama, projektai ir kt.) gauta 9415 fiz. vnt. (1924 naujų pavadinimų) įvairių dokumentų už 161,4 tūkst. litų. Inventorinamų dokumentų įsigyta 7002 fiz. vnt. už 111,0 tūkst. litų.

2014 m. dokumentų gavimas

Kasmet didėja leidyklų parama ir fizinių asmenų dovanos. Fondas papildytas dovanotais leidiniais ir spaudiniais, nupirktais už lėšas surinktas iš darbuotojų ir skaitytojų pervestų 2 proc. pajamų mokesčio. Naujų dokumentų gavimas kasmet mažėja, nes knygos brangsta, o lėšos, joms įsigyti, nedidėja.

Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondo lėšomis ir už Savivaldybės skirtus 24 tūkst. litų buvo užsakyta 67 (2013 m. – 75) pavadinimų periodiniai leidiniai.

	Gauta iš viso		Grožinės literatūros		Šakinės literatūros (be periodikos)		Periodinių leidinių	
	Fiz. vnt.	Pavad. sk.	Fiz. vnt.	Pavad. sk.	Fiz. vnt.	Pavad. sk.	Fiz. vnt.	Pavad. sk.
Viešojoje bibliotekoje	3469	1746	773	830	1608	963	862	67
Joniškėlio m. bibliotekoje	840	551	353	332	247	215	240	39
Kaimo bibliotekose	5106	869	2832	670	963	194	1311	37
Iš viso VB sistemoje	9415	1924	4184	904	2818	1010	2413	67

Pagal dokumentų rūšį įsigyta fiz. vnt.

Vidutiniškai 1 kaimo biblioteka gavo 122 fiz. vnt. knygų. Kaimo bibliotekų darbuotojai savo skaitytojams knygas veža iš Viešosios bibliotekos abonemento.

Vienam **gyventojui** tenka naujai gautų dokumentų (fiz. vnt.):

rajone – 0,4 .

viešojoje bibliotekoje – 0,5

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 0,4

kaimo bibliotekose – 0,3

Vienam **vartotojui** tenka naujai gautų dokumentų (fiz. vnt.)

rajone – 1,3

viešojoje bibliotekoje – 1,6

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 1,3

kaimo bibliotekose – 1,1

Naujai gautų dokumentų proc. SVB dokumentų fonde – 3,6

Viešojoje bibliotekoje – 4,0

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 5,3

kaimo bibliotekose – 3,2

Dokumentai fondams pildyti ir naujinti buvo perkami vadovaujantis Viešosios bibliotekos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis.

Vienam **gyventojui** dokumentams įsigyti teko lėšų:

Iš viso rajone – 6,04 Lt.

Iš jų:

Kultūros ministerijos lėšos – 2,3 Lt;

Savivaldybės skirtos lėšos – 0,9 Lt;

Kiti šaltiniai – 2,8 Lt;

Vidutinė pirktų naujo inventorinamo dokumento kaina – 21,63 Lt

Dokumentų nurašymas

Per ataskaitinius metus nurašyta 20386 fiz. vnt. dokumentų (2685 pavad.) Iš jų, 15204 fiz. vnt. knygų ir 4861 fiz. vnt. (23,8 proc. visų nurašytų dokumentų) periodinių leidinių, pasibaigus saugojimo laikui. Daugiausiai nurašyta – 13846 fiz. vnt. (67,9 proc.) – susidėvėjusių. Kitos knygų nurašymo priežastys: praradę aktualumą – 497 fiz. vnt. (2,5 proc.), trūksta fondų patikrinimo metu – 90 fiz. vnt. (0,4 proc.), skaitytojų prarasti dokumentai – 209 fiz. vnt. (1,0 proc.) ir kt.

Nurašyta:

rajo VB – 9801 fiz. vnt. 3832 pavad.

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 1030 fiz. vnt. 619 pavad.

kaimo bibliotekose – 9555 fiz. vnt. 275 pavad.

Nurašyta 10971 fiz. vnt. dokumentų daugiau, negu gauta.

Fondo naudojimas

Bendras fondo apyvartos rodiklis:

SVB – 1,12

Viešojoje bibliotekoje – 1,67

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 1,50

kaimo bibliotekose – 0,78

Fondo panaudojimo koeficientas:

Grožinės literatūros bendras panaudojimo koeficientas – 0,6

viešojoje bibliotekoje – 0,5

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 0,8

kaimo bibliotekose – 0,6

Šakinės literatūros bendras panaudojimo koeficientas (be periodikos) – 0,3

Viešojoje bibliotekoje – 0,2

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 0,3

kaimo bibliotekose – 0,2

Periodinių leidinių bendras panaudojimo koeficientas – 7,5

viešojoje bibliotekoje – 4,5

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 10,2

kaimo bibliotekose – 12,1

Fondo apsaugos klausimai

Problemų beveik nebėra dėl knygų fondo laikymo sąlygų. Per 2014 m. renovuotos 7 kaimo bibliotekos. Visiškai nešildomų patalpų nėra, dalinai šildomos – dvi.

Ataskaitiniais metais fondai patikrinti Dagių, Grūžių, Gulbinėnų, Nairių ir Pumpėnų kaimo bibliotekose. Iš viso nustatytas 90 fiz. vnt. knygų trūkumas. Daugiausia knygų trūko Pumpėnų kaimo bibliotekoje – 57 fiz. vnt., kitur – po keletą egzempliorių.

Biblioteka yra įsigijusi terminį dokumentų įrišimo aparatą, kuriuo įrišamos suplyšę knygos.

Užsienio kalbų skaityklos fondas

Užsienio kalbų skaityklos fonde yra 3162 fiz. vnt. dokumentų. Fondą sudaro dvi dalys: bibliotekos dokumentai užsienio kalbomis ir Lietuvos–Prancūzijos asociacijos Pasvalio skyriui priklausantys dokumentai. Bibliotekos dokumentų užsienio kalbomis fonde yra 2287 fiz. vnt, 2175 pavadinimų dokumentų. Lietuvos–Prancūzijos asociacijos Pasvalio skyriui priklausančių dokumentų fondas nesikeičia, jame yra 875 fiz. vnt. 742 pavadinimų knygų ir serialinių leidinių. 2014 m. gauti 37 (2013 m. – 82) fiz. vnt. naujų dokumentų.

Dokumentų pasiskirstymas pagal turinį nesikeičia jau eilę metų: 47 proc. fondo sudaro grožinė literatūra, 53 proc. – šakinė literatūra.

Fondo kalbinė sudėtis:

- lietuvių kalba – 211 fiz. vnt.;
- anglų kalba – 1153 fiz. vnt.;
- prancūzų kalba – 1451 fiz. vnt.
- kitos kalbos – 347 fiz. vnt.

Kaip matyti, didesnę fondo dalį sudaro literatūra prancūzų kalba. Dokumentai anglų kalba sudaro 36 proc. viso fondo. Toks fondo kalbinis pasiskirstymas nebeatitinka vartotojų poreikių, nes vis didėja literatūros anglų kalba paklausa. Prancūzų kalbos fondas beveik nebenaudojamas. Nežiūrint mokyklų ir švietimo skyriaus pastangų, prancūzų kalbos Pasvalio rajone mokosi vis mažiau moksleivių.

Dar kartą galima pakartoti praeitų metų išvadą – šiuo metu Užsienio kalbų skaityklos fondas nebeatlieka savo paskirties, įteisintos nuostatuose – būti informacine baze užsienio kalbų mokymui ir mokymuisi. Fondo kokybė neatitinka vartotojų poreikių: jiems reikalinga literatūra anglų kalba, populiariausia grožinė literatūra, šiuolaikiniai kalbų mokymo ir mokymosi metodai, skaitmeniniai dokumentai.

Mainų fondas

Mainų fonde yra 736 fiz. vnt. dokumentų. 56,4 % fondo sudaro grožinė literatūra. 2014 m. fondas pildytas 210 fiz. vnt., 203 fiz. vnt. – perduota kitų žinybų bibliotekoms.

Atsarginis fondas

Atsarginiame fonde yra 652 fiz. vnt. dokumentų. Per metus fonde pasikeitimų nebuvo: atsarginis fondas nei papildytas, nei išduota iš jo.

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

Rajono gyventojų skaičius

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2014 m. Pasvalio rajone gyveno 26 713 gyventojų. Pasvalio mieste – 7203, Joniškėlio miesto bibliotekos mikrorajone gyvena 2188, kaimo vietovėse – 17322 gyventojai. Kaimo bibliotekų darbuotojai pateikia seniūnų pasirašytas pažymas su seniūnijose gyvenančių žmonių skaičiais, todėl bibliotekinio gyventojų aptarnavimo rodikliai skaičiuojami vadovaujantis seniūnijų pateiktais duomenimis.

Vidutinis gyventojų skaičius rajone, tenkantis vienai bibliotekai 809, kaime – 558.

Rajono gyventojų sutelkimo į vartotojus procentas

	2013	2014
Rajone	26,5	28,0
Pasvalio mieste	22,3	29,7
Joniškėlio m. bibliotekoje	29,6	29,1
Kaimo bibliotekose	28,3	27,1

Lyginant su 2013 m. gyventojų sutelkimo į bibliotekas procentas šiek tiek padidėjo, nes vartotojų skaičiaus mažėjimas netolygus gyventojų skaičiaus mažėjimui. Didžiausias gyventojų sutelkimo į bibliotekas procentas yra Kriklinių (56,6%), Gulbinėnų (43,8%), Norgėlų (48,1%), Daujėnų (43,5%) kaimo bibliotekose. Mažiausias – Namišių (12,2%), Valakėlių (18,1%), Žilpamūšio (13,3%) kaimo bibliotekose. Visos trys kaimo bibliotekos dirba 0,25 etato arba 10 valandų per savaitę.

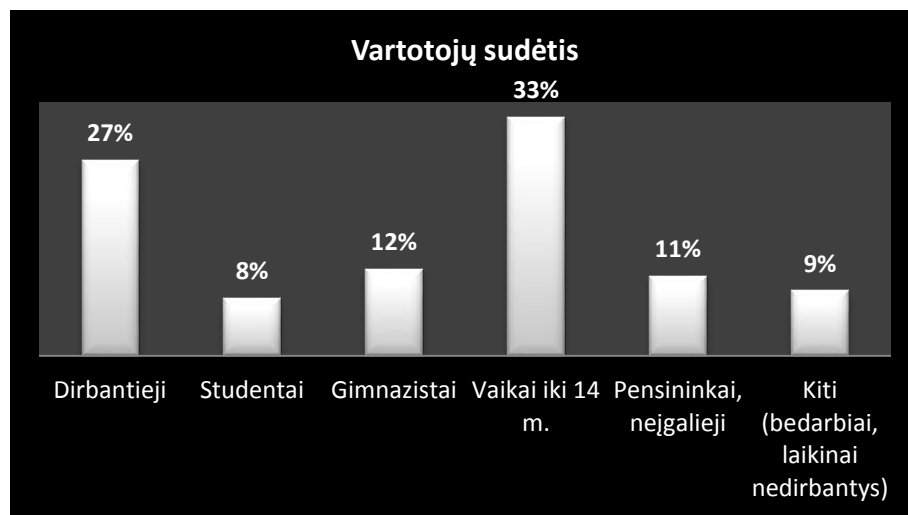
Registruotų vartotojų skaičius

	Registruoti vartotojai			Perregistruoti			Naujai užregistruoti		
	2013	2014	Skirtumas	2013	2014	Skirtumas	2013	2014	Skirtumas
VB	2229	2143	-86	1988	1896	-92	241	247	+6
Joniškėlio m. bibliotekoje	658	636	-22	568	577	+9	90	59	-31
Kaimo bibliotekose	4950	4702	-248	4377	4327	-50	573	375	-198
Rajono SVB	7837	7481	-356	6933	6800	-133	904	681	-223

Lyginant su 2013 m. registruotų vartotojų skaičius sumažėjo 356 arba 4,5 proc. Vartotojų mažėjimo priežastys: mažėja gyventojų skaičius, keliose kaimo bibliotekose vyko renovacija ir jos nedirbo nuo kelių savaičių iki kelių mėnesių, mobilioji biblioteka, dėl lėšų trūkumo kurui, važiavo vos 2 savaites per metus. Potencialių vartotojų, kurie galėtų lankytis bibliotekose, beveik nebėra. Jaunimas

išvažiuoja studijuoti arba emigruoja, senyvo amžiaus žmonėms dėl sveikatos problemų ir retų autobusų reisų problema pasiekti biblioteką.

Vartotojų sudėtis

Vartotojų sudėtis procentais Pasvalio VB Apsilankymų skaičius ir lankomumas

	Rajone	Viešojoje bibliotekoje	Joniškėlio miesto bibliotekoje	Kaimo bibliotekose	Vidutinis lankomumas
2014 metai	211887	62377	17379	132131	28,3
2013 metai	228518	63343	19522	145653	29,2
Skirtumas	-16631	-966	-2143	-13522	-0,9

Vidutinis lankomumas: 28,3 (2013 m. – 29,1)

Viešojoje bibliotekoje – 29,1 (2013 m. – 28,4)

Miesto bibliotekoje – 27,3 (2013 m. – 29,7)

Kaimo bibliotekose – 28,1 (2013 m. – 29,2)

Išduotis

	Rajone	Viešojoje bibliotekoje	Joniškėlio miesto bibliotekoje	Kaimo bibliotekose
2014 metai	292716	143842	23810	125064
2013 metai	300671	143147	27173	130351
Skirtumas	-7955	+695	-3363	-5287

Išduota dokumentų į namus (fiz. vnt.):

	Rajone	Viešojoje bibliotekoje	Joniškėlio miesto bibliotekoje	Kaimo bibliotekose
2014 metai	148126	39429	17382	91315

2013 metai	154386	40108	19076	95202
Skirtumas	-6260	-679	-1694	-3887

Išduota dokumentų vietoje (bibliotekoje) (fiz.vnt):

	Rajone	Viešojoje bibliotekoje	Joniškėlio miesto bibliotekoje	Kaimo bibliotekose
2014 metai	144590	104413	6428	33749
2013 metai	146285	103039	8097	35149
Skirtumas	-1695	+1374	-1669	-1390

Į namus išduota 50,6 proc. (2013 m. – 51,3 proc.) nuo bendros išduoties, vietoje – 49,4 proc. (2013 m. 48,7 proc.)

Viešojoje bibliotekoje į namus išduota 27,4 proc. (2013 m. –28,0), vietoje – 72,6 proc. (2013 m.– 72,0).

Joniškėlio miesto bibliotekoje į namus išduota 73,0 (2013 m. – 70,2), vietoje – 27,0 proc. (2013 m. –29,8)

Kaimo bibliotekose į namus išduota 73,0 proc. (2013 m. – 73,0), vietoje – 27,0 proc. (2013 m. – 27,0)

Grožinės, šakinės literatūros ir periodinių leidinių išduotis

(vnt. ir proc. nuo bendros išduoties)

	Grožinė	Proc.	Šakinė *	Proc.	Periodika	Proc.
VB	30377	21,1	12674	8,8	100791	70,1
Joniškėlio m. b-koje	10736	45,1	2658	11,2	10416	43,7
Kaimo bibliotekose	54218	43,4	8880	7,1	61966	49,5
Rajono SVB	95331	32,6	24212	8,3	173173	59,1

*Šakinės literatūros išduoties rodikliai be periodinių leidinių

Fondo naudojimas

Bendras fondo apyvartos rodiklis – 1,12

Viešojoje bibliotekoje – 1,67

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 1,5

kaimo bibliotekose – 0,78

Vidutinis skaitomumas

bendras rajone – 39,1 (2013 – 38,4)

viešojoje bibliotekoje – 67,1 (2013 – 64,2)

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 37,4 (2013 – 41,3)

kaimo bibliotekose – 26,6 (2013 – 26,3)

Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

iš viso rajone – 411 (2013 m. – 409)

viešojoje bibliotekoje – 82 (2013 m. – 67)

Joniškėlio miesto bibliotekoje – 22 (2013 m. – 22)

kaimo bibliotekose – 307 (2013 m. – 320)

Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius rajono bibliotekose

Visos rajono bibliotekos, įskaitant ir mobiliąją, kompiuterizuotos. 2014 m. bibliotekose buvo 235 kompiuteriai.

	Vartotojams		Darbuotojams	
	2014	2013	2014	2013
Viešojoje bibliotekoje	26	19	30	30
Joniškėlio miesto bibliotekoje	9	9	2	2
Kaimo bibliotekose	137	137	32	32
Rajone	171	165	64	64

Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius

Vartotojų ir lankytojų aptarnavimo kaina

	Registruotų vartotojų aptarnavimo kaina		Apsilankymo bibliotekoje kaina	
	2014	2013	2014	2013
Rajono SVB	220 Lt	163 Lt	5,6 Lt	5,6 Lt

Vartotojų ir lankytojų aptarnavimo kaina apskaičiuota: paprastąsias išlaidas dalinant atitinkamai iš registruotų vartotojų ir lankytojų skaičiaus.

Prieiga ir sąlygos

Per praėjusius metus viešoji ir Joniškėlio miesto bibliotekos skaitytojus aptarnavo pirmadieniais – penktadieniais nuo 10 iki 18 val., šeštadieniais nuo 9 iki 16 val. Paskutinis mėnesio penktadienis – švaros diena. Iš viso vartotojai buvo aptarnaujami 303 darbo dienas per metus arba 47 val. per savaitę.

Darbo valandų skaičius savaitėje, kai vartotojams visos paslaugos prieinamos kaimo bibliotekose, buvo skirtingas, priklausomai nuo etato dydžio.

40 val. per savaitę dirbo 5 kaimo bibliotekos, (2013 – 5)

30 val. per savaitę – 9 kaimo bibliotekos, (2013 – 11)

20 val. per savaitę – 13 kaimo bibliotekų, (2013 – 11)

10 val. per savaitę – 4 kaimo bibliotekos, (2013 – 4)

TBA

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekų vartotojai TBA paslaugomis nesinaudojo.

Renginiai

	Iš viso		Kompleksi niai		Žodiniai		Vaizdiniai		Lankytojų skaičius	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
VB	156	86	50	30	54	22	52	34	15770	15676
Joniškėlio miesto bibliotekoje	50	46	11	8	14	11	25	27	1597	1419
Kaimo bibliotekose	618	660	133	146	189	189	296	325	18812	20932
Rajone	824	792	194	184	257	222	373	386	36179	38264

Iš viso renginiuose dalyvavo 36179 lankytojai arba 17,1 proc. visų apsilankiusiųjų bibliotekose (2013 m. – 16,7 proc.).

Renginiais buvo paminėti Donelaičio, Šeimos metai, dalyvauta Nacionalinės bibliotekų savaitės renginiuose, vyko diskusijos, žymių krašto žmonių jubiliejinių datų, valstybinių ir kalendorinių švenčių minėjimai, rengtos meno bei dokumentų parodos.

Donelaičio metams skirti renginiai

Viešojoje bibliotekoje surengtuose Kristijono Donelaičio skaitymuose „Diena kaip Metai“ literatūrologė Ilona Čiužauskaitė ir poetė Meilė Kudarauskaitė dalijosi pasvarstymais apie K. Donelaičio gyvenimą ir kūrybą. Aktorė Gražina Urbonaitė skaitė Justino Marcinkevičiaus poemos „Donelaitis“ ištraukas. Dramatišką aktorės pasirodymą papildė muzikanto Gedimino Žilio kankliavimas. Jis dainavo Liudviko Rėzos užrašytas lietuvių kaimiečių dainas, kaip atlikėjas sakė, gal dar senesnes, nei Kristijono Donelaičio „Metai“. Parengta virtuali paroda „Didysis būrų poetas“.

Bibliotekos mediatekoje surengta popietė moksleiviams „Donelaitis tarp mūsų“. Darbuotoja R. Milerienė supažindino moksleivius su svarbiausiais lietuvių literatūros pradininko gyvenimo ir kūrybos momentais. Susirinkusieji klausėsi aktoriaus Rolando Kazlo audio įrašo ištraukų iš poemos „Metai“, grupės „Liūdni slibinai“ atliekamos dainos, sukurtos pagal poemą „Metai“ ir žiūrėjo filmą „Donelaitis tarp mūsų“.

Vaikų literatūros skyriuje vyko edukacinės pamokos apie K. Donelaitį. Jose dalyvavo moksleivių grupės iš viso rajono mokyklų. Užsiėmimuose buvo skaitoma Donelaičio kūryba, vyko edukacinio filmo, virtualios parodos peržiūra „Donelaitis internetinėje erdvėje“. Užsiėmimus vedė mediatekos darbuotoja R. Milerienė.

Vaikų literatūros skyrius visus metus kvietė moksleivius dalyvauti piešinių parodoje „Vaikų Metai“. Dalis vaikų Donelaičio „Metus“ iliustravo planšetėse esančiomis programėlėmis, dalyvaudami

edukaciniuose užsiėmimuose bibliotekos mokymų klasėje. Rugsėjo mėnesį piešiniai buvo patalpinti virtualioje erdvėje, bibliotekos internetinėje svetainėje.

Diliauskų kaimo biblioteka organizavo tradicinius šeštuosius „Naktinius skaitymus prie Pyvesos“, pavadintus „Donelaičiška naktigone“. Ištraukomis iš grožinės literatūros pradininko kūrybos, kurias nuspalvino muzikinis fonas, ir pradėti skaitymai.

Skaitymuose dalyvavo literatai iš Joniškio, Marijampolės, Šiaulių, Panevėžio, Kupiškio, Biržų, Kauno, Raseinių bei Pasvalio rajonų. Pagrindinė viešnia šį kartą buvo poetė, eseistė bei žurnalistė Sara Poisson, pateikusi savo kūrybos, dvelkusios modernios išraiškos ir filosofiškos minties sinteze. Kadangi poezija neatskiriama nuo muzikos, pakviestas Lietuvoje žinomas multiinstrumentalistas Saulius Petreikis. Gausybe skirtingų instrumentų grojantis atlikėjas skaitymuose muzikavo kartu su violončelininke Dovile Jaciunskaitė bei mūsų kraštiečiu, vargonininku bei chorvedžiu Rimvydu Mitkumi. Dvelkdami egzotika ir archaika, trio kūriniai puikiai derėjo su poezija, nuostabiu gamtos prieglobsčiu, degančiais laužais, ramia upės tėkme.

Daugelis kaimo bibliotekų pasinaudojo galimybe dar kartą sugrįžti prie Kristijono Donelaičio kūrybos ar ją naujai atrasti. Donelaičio metus minėjo: Gulbinėnų, Meškalaudio, Namišių, Norgėlių, Pušaloto ir kt. kaimo bibliotekos. Jos organizavo literatūros ir muzikos vakarus, K. Donelaičio kūrybos ar jam dedikuotų posmų meninio skaitymo konkursus, įvairias popietes.

Mariaus Katiliškio 100-osios gimimo metinės

Mariaus Katiliškio skaitymai

2014 metų Mariaus Katiliškio skaitymai skirti šimtosioms rašytojo gimimo metinėms. Šiam išskirtiniam jubiliejui pažymėti į rugsėjo 19 d. vykusius skaitymus pakviesti Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyriaus darbuotojai, o taip pat surengti Bibliotekos premijos laureatų apdovanojimai.

Skaitymus įžanginiu žodžiu pradėjo bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė ir savivaldybės administracijos direktorius Rimantas Užutis. Po to, renginio vedėjo pareigas perėmė Jolanta Budriūnienė, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyriaus vedėja. Ji klausytojams pristatė su ja atvykusias skyriaus darbuotojas. Jolanta Matuzaitė, LNB Lituanikos skyriaus vyriausioji bibliografė, skaitė savo pranešimą „Miškas ir medis Mariaus Katiliškio kūryboje“. Dr. Dalia Cidzikaitė, LNB Lituanikos skyriaus vyriausioji metodininkė–tyrėja, pristatė knygą „Manėm, kad greit grįšim: 18 pokalbių apie pasitraukimą į Vakarus 1940–1944 m.“ Turėdama aktorės išsilavinimą, ir pati kurį laiką vaidinusi Čikagos teatre, Dalia Cidzikaitė mielai sutiko renginyje paskaityti ištraukas iš Mariaus Katiliškio dienoraščių knygelės, kuri yra saugoma bibliotekoje.

2014 m. M. Katiliškio šimtmečio proga paskelbtame Bibliotekos premijos konkurse dalyvių amžius nebuvo ribojamas - kurti ir rašinius konkursui siųsti galėjo ir senas, ir jaunas. Aktyviai

sudalyvavo Joniškio literatų klubo "Audruvė" literatai. Jiems atiteko daugiausiai konkurso laurų. Prizinių vietų buvo skirta ir Pasvalio gimnazistams, studentams, krašto literatų klubo "Užuovėja" nariams.

Mariaus Katiliškio skaitymus pradeda direktorė Danguolė Abazoriuvienė

Kalba Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituanos skyriaus vedėja Jolanta Budriūnienė

Renginio dalyviai ir svečiai

Bibliotekos premijų rašinių konkurso laureatams įteikimo ceremonija prasidėjo...

Muzikos ir žodžio valanda

Pratęsdama Mariaus Katiliškio šimtmečio minėjimą, biblioteka surengė rašytojui skirtą Muzikos ir žodžio valandą, kurioje skambėjo ne tik vaizdingas Mariaus Katiliškio žodis, bet ir aistringi gitarų garsai.

Mariaus Katiliškio kūrybą - ištraukas iš romano "Išėjusiems negrįžti" - skaitė Kauno kamerinio teatro aktorius Vytautas Gasiliūnas, grojo Baltijos gitarų kvartetas. "Išėjęs sugrįžo", taip pradėdama renginį apie Marių Katiliškį sakė bibliotekininkė Lijana Markevičienė. Aktorius Vytautas Gasiliūnas, mūsų kraštiečio literatūrologo Virgilijaus Gasiliūno sūnus, į publiką kreipėsi pasvaliečių tarpe. Anot jo, Marius Katiliškis turėtų šiandien būti ypač aktualus - juk vėl išgyvename jo aprašytą grėsmę iš Rytų ir emigraciją.

Iš kairės: Vytautas Gasiliūnas, Sergej Krinicin, Saulius S. Lipčius, Zigmas Čepulėnas, Chris Ruebens)

Direktorės D. Abazoriuvienės padėka renginio svečiams

Konferencija „Marius Katiliškis: kūryba, istorijos laikas ir šiandienos atmintis“.

Konferencijos pranešimų temos netradicinės, naujai pažvelgta į rašytojo gyvenimą ir kūrybą, išryškintas kūrybos modernumas, kultūrinės, komunikacinės atminties svarba, tapatybės problema. Pranešimus skaitė VDU Lietuvių literatūros katedros vedėja, Lietuvių išeivijos instituto vyresnioji mokslo darbuotoja dr. doc. Dalia Kuizininė („Mariaus Katiliškio novelistika: tradicijos ir modernybės sandūra“); Šiaulių universiteto Literatūros istorijos ir teorijos katedros dėstytojas dr. Nerijus Brazauskas („Kultūrinė ir komunikacinė atmintis Mariaus Katiliškio kūryboje“), Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Naujosios literatūros skyriaus mokslo darbuotojas dr. Eugenijus Žmuida („Darbai ir dienos Mariaus Katiliškio „Užuovėjoje“), Maironio lietuvių literatūros muziejaus Išeivių literatūros skyriaus vedėja dr. Virginija Paplauskienė („Tebūnie tarytum pasakoj...“). Elzės Avižonytės-Vaitkienės dienoraščio ištraukas skaitė Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto (LFR-lietuvių filologija ir režisūra) scenos kalbos dėstytoja, aktorė Virginija Kochanskytė. Įžangos žodį tarė ir konferenciją vedė Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos mokytoja Laima Vaitkevičienė. Dalyvavo rajonų mokyklų vyresniųjų klasių moksleiviai.

Konferencijos vedėja Joniškėlio G. Petkevičaitės-Bitės gimnazijos mokytoja Laima Vaitkevičienė

Aktorė Virginija Kochanskytė skaito ištraukas iš Elzės Avižonytės-Vaitkienės dienoraščių

Konferencijos organizatoriai ir dalyviai

Mariaus Katiliškio gyvenimas ir kūryba aktuali pasvaliečiams

Kelionė į Saldutiškį Mariaus Katiliškio gyvenimo pėdsakais. Grupė bibliotekos darbuotojų vyko į Saldutiškio miestelį (Utenos rajonas), kurio valstybinėje viešojoje bibliotekoje 1940–1941 metų sandūroje trumpai dirbo Marius Katiliškis.

Geriausių 2013 metų Pasvalio rajono ir miesto skaitytojų apdovanojimai

Kaip ir kasmet bibliotekoje buvo renkami ir apdovanojami bibliotekos prizais bei Padėkos raštais geriausi skaitytojai. Minint Lietuvoje Šeimos metus, apdovanojimai buvo skirti ne tik pavieniams skaitytojams, bet ir šeimoms. Ceremonija vyko bibliotekoje. Rajono meras dėkojo žmonėms už skaitymo skatinimą šeimose, bibliotekos direktorė pateikė statistikos apie bibliotekų veiklą rajone, muzikavo Rasos Andžiuvienės šeimyna iš Mikoliškio. Geriausiems skaitytojams įteikti specialiai ta proga pagaminti suvenyrai – moliniai paukštukai (autorė dailininkė Leonora Stravinskienė).

Geriausi 2013 metų skaitytojai

Koncertuoja P. Andžius, R. Andžiuvienė, A. Vaičeliūnienė, G. Vaičeliūnas

Andželikos Bubelytės romano „Juodojo mėnulio vaikai II“ sutiktuvės

Šiaulietė medikė Andželika Bubelytė pasirašanti pseudonimu Angel prieš metus viešėdama bibliotekoje ir kalbėdama apie romaną „Juodojo mėnulio vaikai“, prasitarė, kad rašo knygos tęsinį. Ši

kart rašytoja atvyko su debiutinio romano II-ąja dalimi. Knygos sutiktuvsė dalyvavo dainų atlikėja Gabrielė Kutelytė, knygą pristatė Mindaugas Zimka.

Literatūrinė-muzikinė kompozicija „Ant marškinių baltos dienos“

M. Martinaičio ir J. Strielkūno eiles bei dainas jų teksta atliko aktorė Dalia Jankauskaitė, muzikantas bei dainininkas Andrius Kulikauskas, birbyne grojo Kastytis Mikiška.

Aktorė Dalia Jankauskaitė, muzikantai Kastytis Mikiška ir Andrius Kulikauskas

Meno parodos

2014 m. buvo surengtos meno darbų parodos:

1. Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro aktoriaus, režisieriaus Rimanto Tereso tapybos paroda „Teatrinės vizijos“.
2. Kraštiečių, tautodailininkų iš Vilniaus Eugenijos ir Fausto Vaišvilų tapybos paroda.
3. Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos gimnazistų kūrybinių darbų paroda.
4. Profesionalaus menininko, keramiko Valdo Pukevičiaus (Vilnius) darbų paroda, skirta Miesto dienai.
5. Juozo Miltinio palikimo studijų centro parengta žymaus režisieriaus valgių receptų paroda „Karališkai pas Miltinį“. Parodą pristatė studijų centro darbuotoja Angelė Mikelinskaitė. Panevėžio J. Miltinio gimnazijos Teatro studijos nariai pasvaliečiams suvaidino literatūrinę kompoziciją pagal Romualdo Granausko novelę „Tie dauginantys liūdesį“.
6. Lolitos Brazauskaitės-Putramentienės (Šiauliai) ekslibrisų paroda.

Mokamos paslaugos

Biblioteka teikia tokias mokamas paslaugas: LIBIS skaitytojo pažymėjimo išdavimas bei pakeitimas, dokumentų kopijavimas bei skenavimas, bibliografinio sąrašo ar rodyklės sudarymas, spiralinis ir terminis dokumento įrišimas, mokymo klasės ir konferencijų salės nuoma.

Per praėjusius metus už mokamas paslaugas buvo surinkta 4,4 tūkst. litų (2013 m. – 3,1 tūkst. Lt).

Bibliotekos įvaizdžio formavimas

Biblioteka formuodama savo įvaizdį stengiasi išnaudoti visas galimybes. Informacija apie biblioteką buvo viešinama įprastais ir elektroniniais informavimo kanalais: žiniasklaidoje (laikraščiuose „Darbas“, „Vakaro žinios“, „Respublika“, „Panevėžio rytas“, žurnaluose „Tarp knygų“, „Šiaurietiški atsivėrimai“), bibliotekos interneto svetainėse (psvb.lt, pasvaliodirva.lt, *Facebook* paskyroje), rajono savivaldybės svetainėje, kituose interneto portaluose.

2014 m. apie bibliotekas ir jų veiklą buvo išspausdinti 182 straipsniai. 40 straipsnių buvo publikuoti vietinėje spaudoje, 10 – respublikinėje, 132 straipsniai, žinutės, pranešimai – interneto portaluose. Daugiausia straipsnių apie renginius, bibliotekų paslaugas. 6 reportažus parengė televizija „Langs“.

2013 m. pabaigoje rajono gyventojams buvo išplatinta anketa „Pasvalio rajono (kaimo) bibliotekų įvaizdis ir paslaugos“ rajono gyventojams, kurios tikslas buvo nustatyti – kaip gyventojai vertina miesto ir kaimo bibliotekas, teikiamas paslaugas, jų asortimentą, kokybę, bibliotekų darbo laiką ir kt., išsiaiškinti ko gyventojai pageidauja, numatyti priežastis ir priemones, padedančias bibliotekai tapti šiuolaikiška, modernia, patrauklia. 2014 m. buvo apibendrinti apklausos rezultatai ir pristatyti rajono bibliotekininkams bei visuomenei.

Bibliotekos darbuotojai, direktorė D. Abazoriuvienė, KKDC vedėja V. Kazilionytė, vyriausioji bibliografė A. Dunauskaitė, aktyviai dalyvauja visuomeninės žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ redakcijos veikloje. Žurnale daug spausdinama medžiagos iš bibliotekos rankraštyno.

Biblioteka dalyvauja sprendžiant bendrus rajono kultūros politikos strategijos formavimo klausimus. Krašto kultūros dokumentavimo centro vedėja V. Kazilionytė yra Pasvalio rajono savivaldybės kultūros tarybos narė.

Puoselėjami ryšiai ir su užsienyje gyvenančiais kraštiečiais. Jų dėka pildosi bibliotekos rankraštynas, skleidžiama informacija apie Pasvalį Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados lietuvių tarpe. Per e. biblioteką *Pasvalia* apie Mariaus Katiliškio viešąją biblioteką, Pasvalio rajoną sklinda žinia per pasaulį. Minėto portal dokumentais pasinaudojo vartotojai iš daugelio Amerikos ir Europos žemynų valstybių.

IV. DARBAS SU VAIKAIS

Gyventojų vaikų iki 14 metų skaičius

Pasvalio rajone 2014 m. gyveno 4020 (2013 m. – 4296) vaikų iki 14 m. amžiaus. Vaikų skaičius kasmet mažėja. Rajono bibliotekose skaito 66,8 (2013 m. – 70,3) proc. vaikų.

Vartotojų vaikų aptarnavimas

Vartotojų vaikų skaičius

	Vartotojų vaikų skaičius			Vaikų proc. nuo bendro vartotojų skaičiaus	
	2014	2013	Skirtumas	2014	2013
VB	714	794	-80	33,3	35,6
Joniškėlio m.	223	265	-42	35,1	40,3
Kaimo bibliotekose	1748	1962	-214	37,2	39,6
Rajone	2685	3021	-336	35,9	38,5

Vaikų apsilankymų skaičius ir lankomumo rodiklis

	Apsilankymų skaičius			Lankomumas	
	2014	2013	Skirtumas	2014	2013
VB	19542	21283	-1741	27,4	26,8
Joniškėlio m.	8680	10179	-1499	38,9	38,4
Kaimo bibliotekose	60894	70532	-9638	34,8	35,9
Rajone	89116	101994	-12878	33,2	33,8

Išduotis vaikams fiz. vnt. ir skaitomumo rodiklis

	Išduotis			Skaitomumas	
	2014	2013	Skirtumas	2014	2013
VB	12143	12999	-856	17,0	16,4
Joniškėlio m.	7892	10084	-2192	35,4	38,0
Kaimo bibliotekose	46016	44092	+1924	26,3	22,5
Rajone	66051	67175	-1124	24,6	22,2

Renginiai vaikams

Kaip ir kasmet, vyko tradiciniai renginiai: ikimokyklinukų ir įvairaus mokyklinio amžiaus vaikų darbų parodos, konkursai, susitikimai su rašytojais, garsiniai skaitymai, žaidimų popietės, pažintinės ekskursijos po bibliotekas, viktorinos ir kt. Ataskaitiniais metais rajone vaikams buvo suorganizuota 414 renginių.

Vaikų literatūros skyriaus renginiai

Praėjusiais metais vaikų literatūros skyriuje iš viso įvyko 60 renginių, iš jų: 45 kompleksiniai, 6 žodiniai ir 9 vaizdiniai. Į šį skaičių įeina ir 32 edukaciniai užsiėmimai, 3 didelės vaikų darbų parodos (iš jų – viena virtuali), aštuoni knygų garsiniai skaitymai, 8 pažintinės ekskursijos vaikams, kiti renginiai, apjungiantys įvairią veiklą.

2014 metais minėjome mūsų literatūros klasiko Kristijono Donelaičio jubiliejų. Bibliotekos mediateka parengė edukacinę programą apie Donelaitį, kurią vaikų literatūros skyriuje vedė bibliotekininkė R. Milerienė. Šioje programoje dalyvavo moksleivių grupės iš Pasvalio miesto ir rajono

mokyklų. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu balandžio 26 dieną Vaikų literatūros skyriuje vyko Donelaičio kūrybos skaitymų, edukacinių filmų, virtualių parodų peržiūra „Donelaitis internetinėje erdvėje“. Nuo pavasario buvo paskelbtas kvietimas dalyvauti kuriant virtualią vaikų piešinių parodą „Vaikų metai“, į kurią atsiliepė daugelis rajono mokyklų. Piešiniai buvo renkami iki rugsėjo pabaigos, skenuojami, fotografuojami ir talpinami virtualioje parodoje Vaikų literatūros skyriaus svetainėje. Dalis vaikų ištraukas iš Donelaičio poemos „Metai“ iliustravo, pasinaudodami išmaniosiomis technologijomis bibliotekos mokymų klasėje – iliustracijas išdalintiems tekstams piešė planšetėse esančiomis programėlėmis, o bibliotekininkės vėliau parodė, koku būdu piešinys atsiranda virtualioje parodoje.

Vasario mėnesį pradėtas dar vienas naujas meninio ugdymo užsiėmimas vaikams – popieriaus plastikos užsiėmimas origamio technika. Popieriaus lankstymo meno mokė metodininkė J. Genytė. Užsiėmimų metu dalyviai lankstė širdeles, gėles, dovanų dėžutes Valentino dienai, Velykų šventėms, o prieš Kalėdas – Kalėdų žvaigždę. Užsiėmimuose dalyvavo įvairaus amžiaus vaikai, mamos, mokytojos, auklėtojos, vaikai, turintys specialių poreikių.

Vaikų literatūros skyriaus edukacinės programos „Kaip pasirinkti knygas“, „Apie meškiukus“, „Skraidančios būtybės“, „Skaityk, piešk, fotografuok išmaniai“, parengtos ankstesniais metais, pritaikytos bibliotekos mokymų klasei, vyko ir 2014 m. Jose dalyvavo vaikai iš Pasvalio, Radviliškio, Biržų, Panevėžio rajono mokyklų.

Lietuvos valstybingumo šventei skirtas animacinio – dokumentinio G. Beinartytės filmo apie tremtį „Gyveno senelis ir bobutė“ peržiūra ir aptarimas Pasvalio specialiojoje mokykloje.

Kovo 19 dieną jau tradiciškai Pasvalio rajono pradinių klasių moksleiviai fotografijų konkursu „Aš – mažasis Žemės žmogus“ paminėjo Žemės dieną. Baigiamasis renginys vyko bibliotekos konferencijų salėje: fotografijos darbų gamtos tema parodos atidarymas, geriausių darbų autorių apdovanojimai. Parodos dalyvius su Žemės diena sveikino rajono ekologas A. Balčiūnaitis, savivaldybės švietimo pagalbos tarnybos specialistai, fotografai. Smagias dainas atliko Pumpėnų vidurinės mokyklos mergaičių ansamblis.

Balandžio pabaigoje vaikų literatūros skyrius įsijungė į Nacionalinės bibliotekų savaitės „Biblioteka – vienas pasaulis, daug istorijų...“ renginius, tęsdamas edukacinius, pažintinius, informacinius užsiėmimus, keliones po rajono bibliotekas ir mokyklas. Viena popietė buvo skirta šviesaus atminimo poetui Marcelijui Martinaičiui – vyko filmo „Vakar ir visados“ peržiūra, o mediatekos darbuotoja R. Milerienė pasidalino prisiminimais iš studijų laikų apie poetą kaip universiteto dėstytoją. Kadangi 2014-tieji buvo paskelbti Šeimos metais, Vaikų literatūros skyriaus Vytės Nemunėlio skaityklėlėje savaitės metu buvo įrengta Šeimos svetainė, kurioje vaikai su tėveliais galėjo prisėsti paskaityti knygelę, pažaisti, pasivašinti arbata ir saldainiais, vyko garsiniai nominuotų

lietuvių autorių knygų vaikams skaitymai. Nacionalinės bibliotekų savaitės pabaigoje – tradiciškai apdovanoti geriausi metų skaitytojai. Renginio organizatoriai sukviėtė į būrį skaitančias šeimas, kuriose mūsų bibliotekos lankytojai tapę tėvai, vaikai, seneliai ir kurie savo namuose puoselėja skaitymo tradicijas.

Sutvirtėjo dar vieni gražūs ryšiai su Grūžių vaikų globos namais. Atvykę globotiniai susipažino su biblioteka, dalyvavo origamio meniniame užsiėmime, įsiregistravo į skaitytojus. Biblioteka su globos namais pasirašė bendradarbiavimo sutartį ir padovanojo dėžę knygų globos namų bibliotekėlei. Bendravimas tęsiasi ir toliau: per metus Grūžių globotiniai lankėsi dar trijose edukacinėse programose, taip pat garsiniuose skaitymuose, knygų aptarimuose.

Gegužės mėnesį vyko renginiai, skirti Lietuvos įstojimo į ES dešimtmečiui. Vaikų literatūros skyriaus darbuotojai kartu su Specialiosios mokyklos bendruomene EUROdirbtuvėse kūrė Europos sąjungos vėliavą, Pasvalio miesto aikštėje „kėlė“ EUROtriukšmą, vykdė flash'mobo akciją – linksmašias varžytuves „Atverkime Europos pasakų skrynią“ 8 rajono bibliotekose ir mokyklose.

*Protų mūšis „Atverkime Europos pasakų skrynią“
Pasvalio darželyje „Liepaitė“*

*„EUROdirbtuvės“ Pasvalio specialiojoje
mokykloje*

Gegužės 15 dieną vyko tradicinė Gerumo diena, skirta Šeimos metams, kartu su Pasvalio specialiaja mokykla ir kitomis įstaigomis, dirbančiomis su neįgaliaisiais, socialinės atskirties žmonėmis, specialių poreikių vaikais ir našlaičiais. Šiemet surengta ne tik rankdarbių paroda bibliotekoje, bet ir Amatų kiemelis Specialiosios mokyklos vidiniame kieme, kuriame visos dalyvaujančios įstaigos pristatė savo veiklą ir mokė rankdarbių meno.

Gegužės pabaigoje vyko netradicinis skaitymo skatinimo renginys Žadeikių B. Brazdžionio edukaciniame centre. Tai projekto „Literatūros dienos ir naktys 2014: skaitymų mozaika“ renginys vaikams – „Ilgiausias rytas su Kotonų brolija“. Į jį suvažiavo ir suėjo pėsčiomis mokiniai, mokytojai, kiti suaugusieji iš Pasvalio, Žadeikių, Pumpėnų, Saločių ir kitų rajono vietų. Renginio viešnia dailininkė ir vaikiškų knygų rašytoja Ula Šimulynaitė kartu su vaikais skaitė sukurta interaktyvias istorijas apie Privatų vaiduoklį, pristatė kitas savo knygas vaikams, vedė edukacinį užsiėmimą apie

nuotaikas ir jų išraišką popieriuje, o centro verandoje visi galėjo pasigrožėti dailininkės iliustracijų paroda. Žinoma, buvo ir knygų, ir autografų, ir klausimų. Ula Šimulynaitei taip patiko bendrauti su pasvaliečiais, kad ji pažadėjo dar kartą atvykti ir savo pažadą tesėjo: lapkričio mėnesį ji su ta pačia programa apsilankė Pasvalio „Liepaitės“ darželyje/mokykloje.

*Edukacinis užsiėmimas su knygų iliustratore
Ula Šimulynaite Žadeikiuose*

Šiomet savo renginius vaikams bibliotekos erdvėse vykdė ir kai kurios įmonės. Rugsėjo pabaigoje simpatiška Žybsiukė iš AB Lesto Vaikų literatūros skyriuje pasakojo vaikams, kaip atsiranda elektra, mokė vaikus taupyti elektros energiją ir elgtis su ja atsargiai bei atsakingai. O tuojau po Kalėdų bibliotekoje vyko vaikams skirta SWED banko akcija „SWED banko Kalėdų senelis keliauja per Lietuvą“.

Gražiai Kalėdas pasitiko ir „Vilties“ centro lankytojai su savo darbuotojais. Jie nusprendė iki švenčių padaryti 4 gerus darbus ir pirmąjį iš jų – bibliotekoje. Taigi, atvykę į Vaikų literatūros skyrių, specialiųjų poreikių vaikai ir jaunuoliai su bibliotekininkių ir pedagogų pagalba klįjavo suplyšusias knygeles, o besidarbuodami klausė garsiai skaitomos knygos – Sh. Silverstein „Dovanų medis“.

Vaikų literatūros skyriuje 2014 metais parengtos 9 literatūros parodos. Pažymėti rašytojų Laisvydės Šalčiūtės, Kęstučio Kasparavičiaus, Tuvės Janson jubiliejai vyko minėtų rašytojų kūrybos skaitymai Vytės Nemunėlio skaityklėlėje. Donelaičio Metų laikus skyrius pažymėjo keturiomis literatūros ir piešinių parodomis: žiemą – literatūros paroda „Ar atneši, sniegena, mums dainelę snieginą?“, pavasarį – eilėraščių paroda „Jau sniegų drobelės pilkos virsta žalio šilko juostom...“, vasarą – vaikų piešinių, poetų eilėraščių ir gamtininkų pastebėjimų paroda „Sveikiname vasarą!“. Rudenį netekome poetės Almos Karosaitės, todėl paroda „Eilėraščių rašymas – tai tarsi vaikščiojimas po kambarį ant pirštų galų...“ buvo skirta poetės atminimui.

Metų viduryje buvo parengta ekspozicija iš Vaikų literatūros skyriaus fondų „Parašyta tavo bendraamžių“, joje eksponuota moksleivių kūryba. Kalėdas vaikų literatūros skyrius pasitiko šventinių

papuošimų ir saldumynų receptų paroda „Skanu, kvepia ir namus puošia...“. Visą mėnesį skyriaus patalpos kvepėjo vanile, cinamonu ir kt. prieskoniais.

Toliau rengiamos parodos iš ciklo „Pristatome save“. Kovo 11-ajai skirtus vaikų piešinius, kurie 2013 m. buvo eksponuoti virtualioje parodoje, šiemet buvo iškabinti vaikų literatūros skyriaus koridoriuje. Velykų šventės pasitiktos rajono įvairaus amžiaus vaikų ir moksleivių darbų paroda „Velykų margučiai“. Joje eksponuoti margučiai nerti iš karoliukų, sukurti iš vielos, gamtinių medžiagų, antrinių žaliavų. Birželį surengta paroda, jungianti poetų eilėraščius apie vasarą, įvairius gamtininkų pastebėjimus, aprašytus vaikų žurnaluose ir rajono vaikų piešinius vasariškos gamtos tema. 2014 m. pabaigoje surengta sveikinimų Pasvaliui paroda. Gruodžio 4 dieną įvyko parodos „Atvirukas mano miestui“ atidarymas. Joje eksponuota daugiau kaip 100 priešmokyklinio ugdymo grupių ir I-IV klasių mokinių sukurti sveikinimo atvirukai Pasvalio miesto gimtadieniui.

Vaikų literatūros skyrius dalyvauja skelbiamose skaitymo skatinimo akcijose, platina ir skleidžia joms skirtą informaciją, ragina dalyvauti jose savo skaitytojus, sudaro galimybę dalyvauti balsavimuose internetu. Bibliotekoje išplatinta informacija apie Metų knygos rinkimus. Darbuotojai įsijungė į akciją „Augu skaitydamas“. Metų pabaigoje dalyvavo Knygų Kalėdų akcijoje: platino informaciją su šūkiu "Dovanoti - gera!", kvietė skaitytojus dovanoti vaikiškas knygas, dalino skirtukus, lankstinukus ir t.t. Dovanų skyrius gavo 9 knygas.

Kaimo bibliotekos, siekdamos sudominti vaikus ir jaunimą skaitymu, organizuoja netradicinius renginius. Tokiais galima pavadinti Diliauskų ir Vaškų kaimo bibliotekų renginius.

Diliauskų kaimo bibliotekoje vyko renginys „Naktis bibliotekoje ir šalia jos“.

Paskutinę žiemos naktį būrys vaikų iki penktos valandos ryto turiningai ir linksmi leido laiką su teatru, knyga, muzika, kino filmais, įvairiom atrakcijom ir žaidimais. Renginio įžanga – VB lėlių teatro „Kaukutis“ spektaklis „Naktis bibliotekoje“. Vėliau – protų mūšis „Iš pasakų skrynios“. Pasibaigus protų mūšiui, dalyviams buvo pristatyta Siaubo istorijų palėpė, į kurią reikėjo nukeliauti užsimerkus. Joje buvo daug knygų apie raganas, vampyrus, vaiduoklius. Paslaptingoje palėpėje degė tik žvakių šviesa, o norintieji naktį skaityti turėjo pasišviesti žibintuvėliais. Toliau – linksmasis karaokė, šokiai, žaidimai, naktipiečiai, filmo peržiūra ir kitos linksmybės. Po neilgos, bet įdomios knygų apžvalgos, pagal kurias sukurti kino filmai, vaikai išsirinko, jų manymu, įdomiausią filmą apie Piterį Peną. Naktinėtojai, atlikinėdami užduotis, aktyviai ieškojo ir rado saldų lobį.

Kas neatlaikė naktinio maratono, galėjo nusnūsti, susisukęs į atsineštą miegmašį...

Naktis Diliauskų bibliotekoje

Vaškų kaimo biblioteka renginį pavadino „...aš mačiau girdėjau bibliotekoje naujieną...“ Renginyje dalyvavo 14 vaikų, nuo 10 iki 18 metų amžiaus. Susidomėjimas buvo didžiulis, tačiau ne visus norinčius dalyvauti leido tėvai. Į renginį vaikai rinkosi 20 val. Jis prasidėjo siaubo filmų peržiūra. Vėliau – naktipiečiai, baisių istorijų iš perskaitytų knygų pasakojimai, „lobio“ ieškojimas, susidorojant su užkoduotomis užduotimis: tamsoje, pasišviečiant žibintu, surasti tam tikroje lentynoje, tam tikroje knygoje tekstą, kuris vesdavo tolyn. Užduotis leido susipažinti su bibliotekos knygų klasifikacija.

V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA LIBIS PĮ diegimas

Viešojoje bibliotekoje LIBIS PĮ buvo įdiegta 2001 m. Elektroniniame kataloge atsispindi visas viešosios bibliotekos fondas, naujai gauti visos sistemos bibliotekų dokumentai.

2014 m. sukurti 3262 analiziniai bibliografiniai įrašai (2013 m. – 3664), iš jų – 2227 (2013 m. – 2308) rajono laikraščio „Darbas“ ir žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ straipsnių įrašai, 1035 (2013 m. – 1356) – visų kitų leidinių sudėtinių dalių analiziniai bibliografiniai įrašai. Rajono spaudos bibliografiniai įrašai 2014 m. sudarė 68 proc. visų įrašų (2013 m. – 63 proc.), visi kiti įrašai sudarė – 32 proc. (2013 m. – 37 proc.). Analizinių įrašų kasmet mažėja. Pasvalio rajono laikraščio „Darbas“ ir žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ straipsniai aprašomi visi, taigi padarytų bibliografinių įrašų skaičius priklauso nuo išspausdintų straipsnių skaičiaus.

2014 m. redaguoti 4413 (2013 m. – 3433) bibliografiniai įrašai. Tobulinant bibliografinių įrašų kokybę šis darbas turi būti atliekamas nuolat – įrašai peržiūrimi, ar nėra klaidų, įrašomi tikslesni papildomi reikšminiai žodžiai. Be to, reikia nuolat redaguoti reikšminius žodžius, pagal kuriuos būtų galima surasti reikalingą įrašą, nes jie labai dažnai keičiami.

Nuo 2001 m. Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) Analizinės bibliografijos posistemio programine įranga kuriama elektroninė duomenų bazė. Iš viso joje 2014 m. pradžioje yra 200352 bibliografiniai įrašai, automatizuotai parengtų įrašų skaičius – 80409.

Duomenų bazėje kaupiami:

rajono laikraščio „Darbas“ ir žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ straipsnių bibliografiniai įrašai;

monografijų bei serialinių leidinių sudėtinių dalių bibliografiniai įrašai;

retrospektyviosios bibliografijos bibliografiniai įrašai;

kopijuoti kraštotyros straipsnių bibliografiniai įrašai iš Nacionalinės bibliografijos duomenų banko (NBDB) bei LIBIS suvestinio katalogo.

Skaitytojų aptarnavimo posistemo diegimas

Visų kaimo bibliotekų dokumentų fondai parengti Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) Skaitytojų aptarnavimo posistemo diegimui ir vartotojų aptarnavimui automatizuotai. Tačiau programos diegimo procesas sustojo: nėra lėšų įrangai (skeneriams, spausdintuvams) pirkti. Automatizuotai aptarnaujami skaitytojai Pasvalio viešojoje, Joniškėlio miesto ir keturiose (Daujėnų, Pušaloto, Pumpėnų, Saločių) kaimo bibliotekos.

Informacinis fondas

	2014	2013
Viešojoje bibliotekoje	4506	5801
Joniškėlio miesto bibliotekoje	654	648
Vidutiniškai 1 kaimo bibliotekoje	114	121

Informacijos fondo dydis

Informacinė literatūra greit sensta, jos daug nurašoma, nuperkama labai mažai, nes leidiniai labai brangūs. Tad informacinis fondas ne tik mažėja, bet ir praranda aktualumą. Be to, vartotojai beveik nebesinaudoja popierinėmis enciklopedijomis, žodynais. Viskas keliai į virtualią erdvę: informacija randama greičiau ir išsamesnė.

2014 m. Informacijos ir mokymo skyrius sugrįžo į renovuotas patalpas. Keliantis, buvo labai atidžiai peržiūrėtas dokumentų fondas: atrinkti neprofiliniai ir pasenę spaudiniai – nurašyti. Iš viso nurašyta 1295 fiz. vnt. informacinės literatūros.

Informacinis vartotojų aptarnavimas

Informacinės užklauskos

	2014		2013	
	Gauta	Įvykdyta	Gauta	Įvykdyta
Viešojoje bibliotekoje	16603	16602	11475	11455
Joniškėlio miesto bibliotekoje	2218	2056	2305	2176
Kaimo bibliotekose	7704	7505	8148	8051
Iš viso SVB	26525	26163	21928	21682

Atsakant į vartotojų informacinės užklauskas buvo naudojamos bibliotekos elektroniniu katalogu, Nacionalinės bibliografijos duomenų banku, Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Suvestiniu

katalogu, Lietuvos periodinės spaudos bibliografinės straipsnių bazės 1994–2002 m. archyvu, prenumeruojamomis duomenų bazėmis, internetu, bibliotekos fondu.

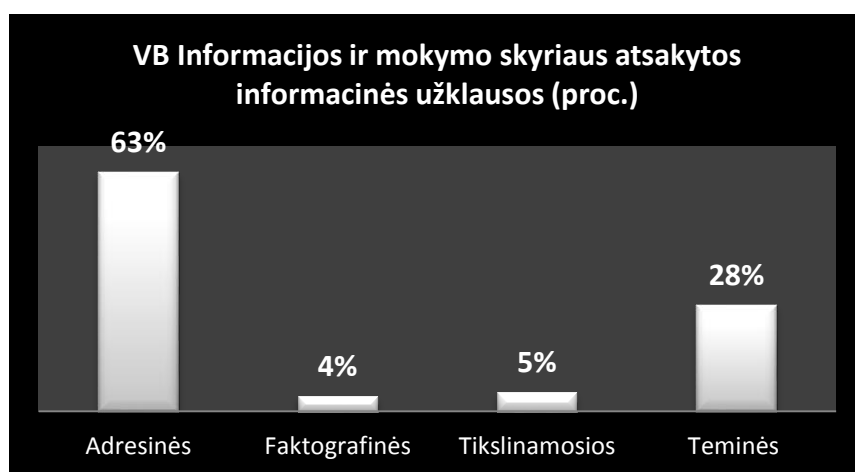
Sudėtingiausios ir daugiausia laiko užima teminės užklauskos.

Užklauskas pateikė:

- suaugusieji – 89,1 proc.;
- studentai – 7,2 proc.;
- moksleiviai – 3,7 proc.

Elektroninėmis priemonėmis gauta 1633 užklauskos, iš jų: viešojoje bibliotekoje – 1204, Joniškėlio miesto bibliotekoje – 165, kaimo bibliotekose – 264. Į visas atsakyta.

Neatsakytos informacinės užklauskos sudaro 362, arba 1,4 proc.

Elektroniniai katalogai ir duomenų bazės

Bibliotekose vartotojai turi galimybę naudotis laisvai prieinamomis ir prenumeruojamomis duomenų bazėmis.

Nemokamos lietuviškos duomenų bazės:

Bibliotekos elektroninis katalogas.

Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) suvestinis katalogas.

Nacionalinės bibliotekos elektroninis katalogas.

Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas.

Lietuvos periodinės spaudos bibliografinės straipsnių bazės 1994–2002 m. (archyvas) CD.

Bibliografinė Europos Sąjungos oficialiųjų dokumentų bazė.

Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų ir Seime įregistruotų teisės aktų projektų paieška.

Prenumeruojamos duomenų bazės:

INFOLEX.

„Oxford University Press“ leidyklos rengiamos duomenų bazės

„EBSCO Publishing“ duomenų bazių paketas

INFOLEX duomenų bazėmis buvo galima naudotis tik bibliotekoje.

Vartotojai, gavę individualius nuolatinės prieigos slaptažodžius, turi galimybę naudotis Oxford University Press leidyklos rengiamomis duomenų bazėmis ir „EBSCO Publishing“ duomenų bazių paketu ne tik bibliotekoje. Tačiau 2014 m. nė vienas vartotojas ta galimybe nesinaudojo. Bibliotekoje iš viso (nuo 2010 m.) 9 vartotojams suteikti minėtų duomenų bazių slaptažodžiai.

Internetas

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekose buvo 236 kompiuteriai, 172, iš jų, skirti vartotojams ir 64 – darbuotojams. Vienai kompiuterizuotai darbo vietai su prieiga prie interneto tenka 32 vartotojai.

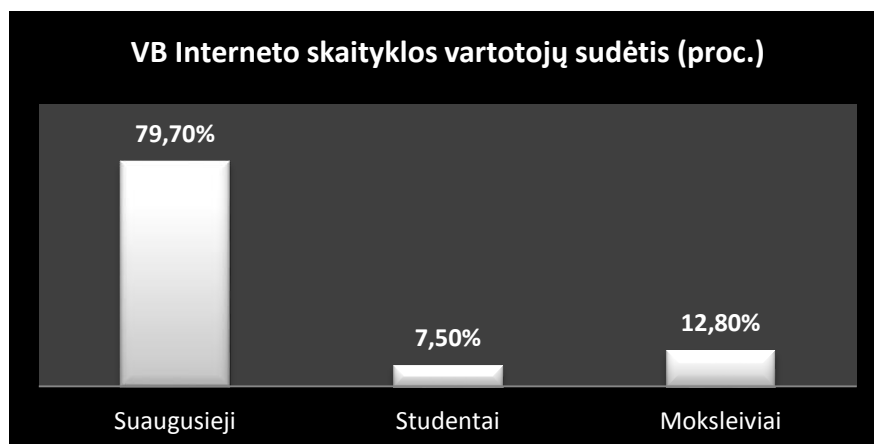
Metai	Interneto seansų skaičius	Atsisiųstųjų įrašų skaičius	Atsisiųstųjų dokumentų skaičius	Virtualių apsilankymų skaičius			
				Iš viso	psvb.lt	pasvaliodirva.lt	pasvalia.lt
2014	68548	4979	0	68548	10812	52046	5690
2013	76656	3814	0	42576	12210	21069	9297

Elektroninės paslaugos viešojoje bibliotekoje ir jos padaliniuose

Informacijos ir mokymo skyriaus Interneto skaitykloje vartotojams skirtos 5 kompiuterizuotos darbo vietos ir 10 – mokymo klasėje. Kompiuteriuose įdiegta Microsoft Windows Vista operacinė sistema atnaujinta į operacinę sistemą Windows 7. Galima naudotis kompiuteriuose įdiegta elektronine enciklopedija Microsoft Encarta Premium 2008, žemėlapių analizavimo programa MapPoint 2006. Nemažai vartotojų naudojami WiFi bevieliu ryšiu.

Kompiuteriais 2014 m. buvo naudotasi 46 584 val.. Vidutinė seanso trukmė 39 min. Vartotojams padarytos 14 518 dokumentų kopijų.

Viešosios bibliotekos informacijos ir mokymo skyrius paanalizavo interneto skaityklos vartotojų sudėtį: suaugusieji – sudarė 79,7 proc. visų vartotojų (2013 m. – 79,8 proc.), studentai – 7,5 proc. (2013 m. – 6,1 proc.), moksleivių – 12,8 proc. viso vartotojų skaičiaus (2013 m. – 14,1 proc.).

Informacijos ir mokymo skyriaus interneto vartotojai

Bibliotekos interneto svetainė

Bibliotekos interneto svetainės administravimu, tobulinimu ir funkcionalumo plėtimu rūpinasi svetainės tvarkymo darbo grupė, į kurią įeina bibliotekos administracijos ir skyrių atstovai.

2014 m. vasario mėn. pradėjo veikti naujai sukurtas interneto svetainės skyrius vaikams, kuriame įdiegta turinio valdymo sistema Joomla.

2014 m. bibliotekos interneto svetainėje www.psvb.lt apsilankė 10812 (2013 m. – 12210) virtualūs lankytojai, iš jų 9922 unikalūs lankytojai.

Vartotojų mokymas

2014 m. vartotojai buvo mokomi grupėmis ir individualiai. Vyko anglų kalbos mokymai (5 pamokos, kurias lankė 11 žmonių), mokymai pagal įvairias edukacines programas: kaip dirbti planšetiniais kompiuteriais (32 užsiėmimai, 926 dalyviai), kaip naudotis e. biblioteka „Pasvalia“ (4 edukacinės pamokos moksleiviams, kuriose dalyvavo 116 vaikų), edukacinė programa skirta Donelaičio metams (5 užsiėmimai, 108 moksleiviams). Per ataskaitinius metus mokymai rajono bibliotekose vyko 46 vartotojų grupėms, kuriuose dalyvavo 1161 gyventojas.

Vartotojai buvo konsultuojami, kaip dirbti kompiuteriu, susirasti fonde reikalingą literatūrą, ieškoti informacijos šaltinio viduje, kur ir kaip ieškoti informacijos konkrečia tema, atsisiųsti, nusikopijuoti ir susitvarkyti gautą medžiagą.

Kraštotyros veikla

Kraštotyros informacija kaupiama bibliotekos kompiuteriniame kataloge, kraštotyros, personalijų kartotekose. Bibliotekai įsijungus į LIBIS sistemą, korteliniai katalogai bei kartotekos toliau nebepildomi. Iš viso kortelinėse kartotekose ir elektroniniame kataloge yra 200352 analizinių bibliografinių įrašų.

2014 m. lokali elektroninė kraštotyros duomenų bazė papildyta 3262 analiziniais bibliografiniais įrašais, iš jų – 2227 rajono laikraščių „Darbas“ ir žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ straipsnių aprašais. Iš viso nuo 2001 m. šioje elektroninėje duomenų bazėje sukaupta 80409 einamosios ir retrospektyvinės bibliografijos analiziniai įrašai.

Nacionalinės bibliografijos duomenų bankui (NBDB) 2014 m. pateikti 465 pačių reikšmingiausių, turinčių išliekamąją vertę, publikacijų bibliografiniai įrašai.

Rengiami kraštotyros darbai: elektroniniai bibliografiniai sąrašai „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka spaudoje 2014 metais“, „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos renginiai 2014 metais“, rengiama krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ (Nr. 1–35) straipsnių bibliografinė rodyklė, pildoma elektroninė Pasvalio krašto istorijos ir kultūros žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ versija, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos veiklos foto kronika.

Tetirvinų kaimo bibliotekos darbuotoja D. Balčiūnienė keletą metų rinko ir užrašinėjo dainas, pasakojimus, senovines giesmes bei receptus iš senųjų tetirviniečių. Surinktą medžiagą susistemino ir parengė kraštotyros darbą – „Tetirvinų kaimo šviesuolė Veronika Vasiliauskienė“, apie kaimo dainininkę, audėją, „sodų“ pynėją. Bibliotekininkė parengė filmuotą medžiagą su dainų įrašais, pasakojimais.

Pajiešmenių biblioteka parengė kraštotyros darbą – „Pajiešmenių BRASS" – kaimo šviesuoliai“, kuriame apžvelgta kaimo pučiamųjų orkestro istorija, veikla, pateikta nuotraukų, atsiminimų. Grūžių biblioteka – „Mokytojai Antanas ir Genovaitė Pakeliūnai“, Saločių biblioteka – „Kaimo šviesuolė – Vincenta Kačerauskienė“, apie ilgametę kultūros darbuotoją.

Vykdoma kraštotyros informacijos sklaida: atsakoma į vartotojų užklausas, susijusias su krašto istorija, visuomenės ir kultūros raida, bendruomenės gyvenimu. Viešojoje bibliotekoje 2014 m. atsakyta į 600 kraštotyros užklausų, kaimo padaliniuose – 1208. Kaupiamos www adresų nuorodos apie Pasvalio kraštą. Kraštotyrinės medžiagos lankytojai gali rasti bibliotekos svetainėse www.pasvalia.lt, www.pasvaliodirva.lt, www.psvb.lt.

Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje metų pabaigoje sukauptas kraštotyros literatūros fondas – 10513 fizinių vienetų, t. sk. 1042 rankraščiai. 2014 m. gauta 541 dokumentai.

SVB sistemoje kraštotyros dokumentų yra 12663 fiz. vnt.

Pasvalio krašto E. biblioteka „Pasvalia“

Toliau buvo kuriamas skaitmeninis „Pasvalios“ turinys. Skaitmeninami nauji dokumentai, aprašomi nekilnojamieji objektai, taisomos klaidos. Vykdoma „Pasvalios“ sklaida. Surengtos 4 edukacinės pamokos moksleiviams, „Pasvalia“ pristatyta biblioteką aplankiusiems svečiams iš kitų Lietuvos regionų, Slovėnijos, JAV. Atnaujinti: interaktyvus žaidimas „Surask ir pažink Pasvalio rajono kultūros paveldo nekilnojamuosius objektus“ (2 kartus), įdomybių apie Pasvalio kraštą testas (2 kartus). Sukurta 10 virtualių parodų: „Rašytojas Jonas Mikelinškas: gyvenimo vaizdai Pasvalio krašte“, „Fotografijos atveria poeto Eugenijaus Matuzevičiaus gyvenimo ir kūrybos kelią“, „Marius Katiliškis: fotografijose išsiliejęs gyvenimo vynas“, „Senosios asmeninių archyvų fotografijos“, „Sovietiniai metai asmeninių archyvų fotografijose“, „Medaliai – krašto istorijos fiksuotojai“, „Krašto tremties panorama“, „Kunigo Juozapo Mineikio albumas“, „XX amžiaus šeštojo-septintojo dešimtmečio statybos“, „Keliautojo, rašytojo, mokslininko Antano Poškos laišškai“. Po įsilaužimo į portalą www.pasvalia.lt atkurti pažeisti nekilnojamųjų objektų puslapiai.

2014 metų statistiniai duomenys:

Naudotojai – 5 690

Nauji naudotojai – 5 434

Puslapių rodiniai – 89 252

Seansai – 8 402

Naudotojai iš 48 šalių.

Projektas „Europeana 1989“

Rinkti atsiminimai, dokumentai apie Baltijos kelią. Bibliotekos paskyra „Europeanoje“ papildyta 139 liudijimais.

Bibliotekai teko tarpininkės tarp „Europeanos“ ir Pasvalio rajono gyventojų, institucijų pareigos. Projektas buvo viešinamas visus metus, pasvaliečiai kviečiami aktyviai savarankiškai skelbti Baltijos kelio liudijimus „Europeanoje 1989“. Rajono spaudoje, interneto svetainėse buvo publikuoti projektą pristatantys ir gyventojus kviečiantys į jį įsijungti straipsniai. Pasvalio miesto įstaigose, seniūnijose, mokyklose platintos skrajutės. informacinė medžiaga apie projektą. Dalis atsiminimų apie Baltijos kelią publikuota rajono laikraštyje „Darbas“. Į atsiminimų rinkimą įsitraukė ir kaimų bibliotekos. Džiugu, kad Pasvalio krašto žmonės atsišaukė į Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos prašymus dokumentuoti Baltijos kelią. Daugelis jų pasidalijo išsaugotomis nuotraukomis.

Vienas ryškiausiai dokumentuotų „Europeanoje 1989“ – Baltijos kelio Pasvalio ruožas. Medžiagą pateikė 15-os rajonų, Palangos ir Neringos miestų žmonės. Pasvalio ruožas nuo Panevėžio rajono ribos iki Lietuvos–Latvijos sienos paženklintas ir praėjusiais metais Vilniuje ir Panevėžyje vykusių Baltijos kelio liudijimų surinkimo dienų metu suskaitmenintomis nuotraukomis, vaizdo įrašais. Baltijos kelio Pasvalio ruožas „Europeanoje 1989“ tampa pažinties, tyrinėjimų ir atradimų šaltiniu.

Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka pirmoji iš Lietuvos viešųjų bibliotekų ėmėsi atkurti Baltijos kelio grandinę ir Sąjūdžio meto įvykius ir su pasauliu pasidalijo didžiausiu unikalių dokumentų kiekiu (iš viso 339). Tai lėmė bibliotekos priklausymas „Europeanos“ viešųjų bibliotekų tinklui, Rankraštyne saugomi Pasvalio Sąjūdžio dokumentai, kuriais pasidalyta su pasauliu svetainėje www.europeana1989, projekto viešinimas, aktyvus pilietiškumo pareigos nepraradusių žmonių dalyvavimas projekte. Bibliotekos pasiekimą patvirtina ir statistiniai duomenys.

Statistiniai duomenys:

Dokumentų ir atsiminimų apie Baltijos kelią – 139

Dokumentų ir atsiminimų apie Baltijos kelią peržiūrų – 11627

Bibliotekos paskyros peržiūrų – 2067

Iš viso dokumentų (su 2013 m.) – 339

Statistiniai duomenys liudija aktyvų Lietuvos, kitų šalių žmonių domėjimąsi Pasvalio bibliotekos dokumentais.

Bibliotekos rankraštynas

Rankraštyno fondus papildė tik kraštiečių dovanos. Kun. Juozas Čepėnas dovanojo savo dėdės kun. dr. Juozapo Čepėno senųjų atvirukų unikalų albumą, kuriame yra atvirukų, kurių neturi LNB.

Rašytojas Česlovas Senkevičius toliau tęsė savo archyvo persiuntimą – gauta 129 rankraščiniai, spausdinti, archyviniai dokumentai. Maironio lietuvių literatūros muziejaus Išeivių literatūros skyriaus vedėja dr. Virginija Paplauskienė dovanojo 70 įvairių dokumentų ir daiktų, parsivežtų iš Mariaus Katiliškio ir Zinos Katiliškienės namų (Lemontas, JAV), taip pat kraštiečio spaustuvininko, leidėjo Mykolo Morkūno nuotraukų. Istorikas Jonas Aničas perdavė 11 su Pasvalio kraštu susijusių dokumentų. Filosofas prof. Algis Mickūnas atsiuntė 52 pranešimų tekstus, rankraščių, nuotraukų. 875 dokumentai pristatyti visuomenei tradicinėse ir virtualiose „Pasvalios“ parodose, renginiuose.

Mariaus Katiliškio fonde saugomais dokumentais domėjosi Šiaulių universiteto dėstytojas dr. Nerijus Brazauskas. Atvažiavęs peržiūrėjo, dalį persifotografavo. Kitų reikiamų dokumentų padarytos kopijos. Remiantis Centre rastais dar jam nežinomais dokumentais parengė mokslinį pranešimą, kuris buvo pristatytas Šiaulių universitete Mariui Katiliškiui skirtoje mokslinėje konferencijoje. Mariaus Katiliškio rankraščiai, nuotraukos, kiti dokumentai sudomino ir Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyrių. Jo darbuotojų rengtai parodai išsiųsta 70 dokumentų kopijų. Joniškio „Audruvės“ literatų klubo prezidentė kreipėsi su prašymu atsiųsti rašytojo nuotraukų, rankraščių Joniškyje rengiamai konferencijai.

Prof. Algio Mickūno nuotraukų kopijos išsiųstos Vilniaus Gedimino technikos universiteto Ryšių su visuomene skyriui, jos buvo publikuotos universiteto žurnale „Supere Aude“. Prof. Algio Mickūno rankraščiais ir diplomato Stasio Antano Bačkio fondo dokumentais domėjosi Lietuvių išeivijos institutas. Dokumentų sklaidą praplečia ir parengti pranešimai, straipsniai.

Kraštytyros renginiai

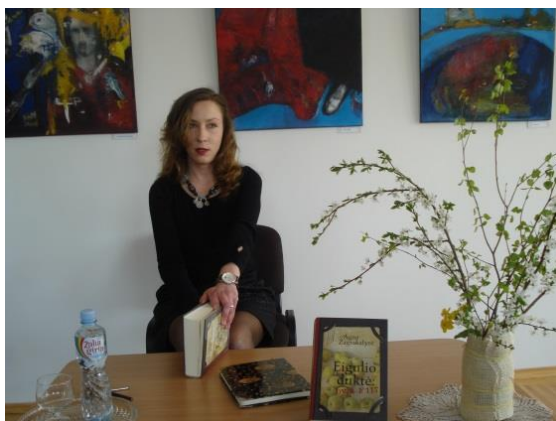
Kovo 11-osios minėjimas. Parodos „Pasvalio kraštas: laisvės žvilgsnis nuo „Anties“ koncerto iki tikriesiems savininkams gražinamos žemės primena“ pristatymas visuomenei.

Susitikimas su kraštiečiu, lazerinių pramoninių technologijų ir lazerinės medicinos pradininku Lietuvoje, „Lazerinės technologijos centro“ įkūrėju ir vadovu, profesoriumi, habilituotu technologijos mokslų daktaru Rimantu Mykolu Kanapėnu. Tema „Gydomieji lazeriai“.

Kraštietės poetės Agnės Žagrakalytės knygos „Eigulio duktė: byla F117“ sutiktuvės.

Bibliotekoje viešėjusi kraštietė rašytoja sulaukė didžiulio pasvaliečių dėmesio: kūrėja buvo sutikta su gėlėmis ir sveikinimais, o rajono savivaldybės tarybos narys Algirdas Mulevičiaus dar ir seną arklio pasagą padovanojo, kad sėkmę neštų. Susitikimo centre buvo 2013 metais išleista Agnės Žagrakalytės prozos knyga „Eigulio duktė: byla F117“, pelniusi Patriotų bei Jurgos Ivanauskaitės premijas. Briuselyje gyvenanti Agnė Žagrakalytė neatitrūksta nuo savo tėviškės ir giminės šaknų. Jos knyga – tai duoklė senelio broliui Juozui Žagrakaliui, tarpukario Lietuvos teisininkui, kultūrininkui ir visuomenės veikėjui, kuris kruopščiai aprašinėjo savo krašto žmones ir to meto įvykius. Gelbėdama giminaičio atsiminimus nuo užmaršties ir sunykimo, rašytoja sudėjo juos į knygą, dar pasinaudojo

archyvų medžiaga, KGB bylomis ir sukūrė giminės sagą, prasidedančią prieš 200 metų ir siekiančią šiuos laikus. Ji tikisi, kad knyga pasitarnaus jaunajai kartai - sudomins ir padės suprasti, kaip ir kuo gyveno proseneliai egzotiškame praeities pasaulyje. Autorė džiaugėsi, kad knygai pasirodžius sulaukė palankių atsiliepimų iš jaunųjų skaitytojų. Paklausta, kokia būtų svarbiausia mintis, kurią pasakodama giminės sagą norėtų skaitytojams paskleisti, autorė atsakė: nuolatinis istorijos pasikartojimas ir žmogaus menkumas laiko tėkmėje.

Agnė Žagrakalytė pristato romaną „Eigulio duktė: byla F117“

Atminties diena, skirta filosofijos daktarui, kunigui intelektualui Juozapui Čepėnui (1880–1976) palikusiam gilius pastoracinio ir kūrybinio darbo pėdsakus Pasvalio krašte. Šv. Mišios Pasvalio bažnyčioje, minėjimas Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje, knygų „Sacerdos in Aeternum. Velaikių Juozelio atsiminimai“ ir „Velaikių Čepėnai“ pristatymas.

Dalyvavo kun. dr. Juozapo Čepėno sūnėnas, Kauno Šv. Antano Paduviečio bažnyčios kunigas Juozas Čepėnas, apaštalinis protonotaras Bronius Antanaitis, Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų bažnyčios kanauninkas Vladas Rabašauskas, architektas prof. Jonas Minkevičius, buvęs Pasvalio dekanas kanauninkas Vytautas Masys su sūnėnu Virginijumi Penkausku, Pakruojo dekanas kun. Ričardas Rutkauskas, buvęs Pušaloto klebonas kun. Albinas Pipiras, Pasvalio klebonas kun. Albertas Kasperavičius. Pagerbti dėdės atminimo atvyko ir sūnėnas Povilas Čepėnas su žmona Elena ir sūnumi fotomenininku, gamtininku Kęstučiu.

Baltijos kelio 25-metis

Konferencija „Mes kūrėme istoriją. Tai nebus pamiršta. „Europeana 1989“ – asmeninių archyvų atskleidimas pasauliui“. Organizatoriai: Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka ir Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka. Pradžioje sveikinimo žodį konferencijos dalyviams tarė rajono meras Gintautas Gegužinskas. Konferenciją moderavo nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Informacijos centro direktorei Laimutė Jankevičienė.

Pranešimus skaitė: Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos generalinio direktoriaus pavaduotoja, „Europeana Awareness“ projekto Lietuvoje vadovė Sandra Leknickienė

(„Istorinės atminties aktualizavimas Europos skaitmeninėje bibliotekoje EUROPEANA“), Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mokslinė sekretorė, kampanijos „Europeana 1989“ koordinatore Lietuvoje Birutė Pečiulevičiūtė („Baltijos kelias kampanijoje „Europeana 1989“), Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos išteklių formavimo ir plėtros centro direktorė, UNESCO programos *Pasaulio atmintis* Nacionalinio komiteto pirmininkė Jolita Steponaitienė, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos Komunikacijos ir informacijos programos koordinatore Miglė Mašanauskienė („Baltijos kelio dokumentų archyvas: UNESCO programos *Pasaulio atmintis* globa“); Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Krašto kultūros dokumentavimo centro vedėja Vitalija Kazilionytė („Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka – kampanijos „Europeana 1989“ dalyvė“). Vyko Baltijos kelio vaizdo įrašų, pateiktų į „Europeana 1989“ archyvą, peržiūra.

Konferencija „Likiminiai 1989-ieji: pažadintos Europos atmintis“ .

Sveikinimo žodį tarė Gintautas Gegužinskas, Pasvalio rajono savivaldybės meras. Pranešimus skaitė: Dainis Ivans, Latvijos visuomenės ir politikos veikėjas, žurnalistas, Latvijos Liaudies fronto Tautos Frontes pirmininkas („Baltos dėmės Baltame kelyje“), Romualdas Ozolas, filosofas („Baltijos kelias šiandien“), dr. Romas Batūra, istorikas („Baltijos kelio vieta Lietuvos laisvės kovose“), dr. Arūnas Grumadas, žurnalistas, Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas („Kaip buvo organizuojamas Baltijos kelias – sėkmės ir nesėkmės“), Angonita Rupšytė, Lietuvos Respublikos Seimas („Baltijos kelio minėjimai kaip istorinės kultūrinės atminties reiškinys“), Vitalija Kazilionytė, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka („Baltijos kelio Pasvalio ruožas: suvokta brolystė“).

Poeto partizano Broniaus Krivicko gimimo 95-ųjų ir Lietuvos kariuomenės įkūrimo 96-ųjų metinių minėjimas. Dalyvavo Lietuvių kalbos instituto mokslo darbuotojas, vyr. ltn. Vidmantas Kuprevičius, Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos mokytoja Regina Grubinskienė, gimnazistai, Pasvalio specialiosios mokyklos direktoriaus pavaduotoja Bronislava Mainonienė, Pasvalio rajono savivaldybės ryšių su visuomene specialistė Eglė Tuskėnaitė, Pasvalio rajono savivaldybės Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas civilinei saugai ir mobilizacijai kpt. Linas Mainonis, Panevėžio ir Pasvalio kariūnai.

Poetui, partizanui Broniui Krivickui atminti

Dokumentų paroda, skirta Broniui Krivickui

Literatų Aldonos Naglienės ir Jono Mališausko knygų pristatymas

Lapkričio popietę susirinkę pasvaliečiai dalyvavo rajono literatės Aldonos Naglienės naujausios knygos „Tylos taku“ ir kraštiečio Jono Mališausko knygų „Tik paukščiai sugrįžta“ ir „Vaivorykščių žemė“ sutiktuvėse. Knygų autoriai skaitė savo poeziją, moterų ansamblis atliko dainas Jono Mališausko tekstais.

Nairių kaimo biblioteka organizavo **kraštietės, tautosakininkės O. Bluzmienės atminimo vakarą**. Renginyje dalyvavo O. Bluzmienės dukra G. Simonaitienė, kuri prisiminė, kaip prie naktinio mamos stalelio visuomet buvo padėtas rašiklis ir sąsiuvinis, kad vidury nakties, tautosakos puoselėtoja, ką nors prisiminus, galėtų užrašyti. Viešnia paskaitė eilėraščių apie mamą, apie piktžolėm užžėlusią gimtų namų sodybą. Bibliotekininkė L. Vaivadienė pristatė monografinę tautosakinės kūrybos rinktinę „Linelius roviau, dainavau“. Kultūros namų meno vadovė prisiminė, kaip būdama etnokultūros studente užrašinėjo šios žymios moters pasakojimus.

Kultūros namuose dūzgė „linus rauti pasiruošusios talkininkės“ (folklorinio ansamblio dalyvės perpasakojo linų rovimą istoriją), „stalo gospadinė“ sparčiai dengė stalą patalkėm, visi vaišinosi kaimiškais virtiniais.

Su linaraučio folklorine programa nairiečiai pabuvojo daugelyje rajonų, dalyvavo dainų šventėje „Čia mūsų namai“ Vilniuje.

Pušaloto kaimo biblioteka minėjo įkūrimo 75-metį. Renginyje skambėjo lietuvių poetų eilės, šlovinančios knygą, savo mintimis apie spausdinto žodžio reikšmę dalinosi svečiai ir šeimnininkai, muzikiniai intarpais renginį pajvairino mokinių kanklių ir moterų vokalinis ansambliai. Šventėje viešėjo buvę darbuotojai, kolegos iš Panevėžio G. Petkevičaitės –Bitės bei Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekų. Prisiminimais apie pirmąjį Pušaloto bibliotekos vedėją Juožą Žalį pasidalino jo sūnus Laimutis Žalys. Mokyklos kiemelyje šurmuliavo „Bukinistų alėja“, kurioje buvo galima keistis knygomis, jas dovanoti. Veikė paroda „Iš bibliotekos istorijos“, o stende buvo išdėlioti mokinių palinkėjimai bibliotekai.

Pušaloto bibliotekos jubiliejinio renginio šeimininkė Vera Mašalienė (pirma iš kairės) ir svečiai

Švobiškio bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Rasa Kaveckienė (kairėje) su buvusiomis darbuotojomis Gražina Sakalauskiene ir Daiva Vaidžiūniene

Jurgėnų kaimo biblioteka minėjo savo veiklos 60-ies metų jubiliejų „Puslapiai iš bibliotekos istorijos“. Renginyje buvo paminėtas Kristijono Donelaičio jubiliejus, paskelbta akcija „Knygų Kalėdos“, savo ir kitų bardų dainas atliko jaunimo grupė, koncertavo ansamblis „Jurgino žiedas“, veikė foto nuotraukų paroda pasakojanti bibliotekos istoriją. Padėkos raštais ir suvenyrais apdovanoti geriausi skaitytojai. Biblioteka jubiliejaus proga išleido lankstinuką, kišeninį kalendoriuką.

Minėjo savo įkūrimo 60-metį ir **Švobiškio kaimo biblioteka**. Bibliotekininkė apžvelgė bibliotekos istoriją, pasveikino šventėje dalyvavusias buvusias darbuotojas, geriausius skaitytojus, padėkojo savo rėmėjams. Kolegė iš Meškalaukio G. Rakauskienė pristatė kraštietės B. Černiauskienės kūrybą. Koncertavo Daujėnų saviveiklininkai.

Kraštotyros parodos

Krašto kultūros dokumentavimo centro darbuotojai surengė septynias kraštotyros dokumentų parodas:

1. **„Pasvalio kraštas: laisvės žvilgsnis nuo „Anties“ koncerto iki tikriesiems savininkams gražinamos žemės primena...“** Skirta Kovo 11-ajai. Eksponuotos Atgimimo laikotarpio nuotraukos iš bibliotekos Rankraštyno ir žmonių asmeninių archyvų.

2. **„Šiaurietišku atsivėrimu“** penkiolikos metų kelionė“. Skirta Pasvalio krašto istorijos ir kultūros leidinio „Šiaurietiški atsivėrimai“ sukakčiai. Parodos eksponatai: visi žurnalo numeriai, publikacijos Lietuvos ir išeivijos spaudoje, susirašinėjimų su išeivijos kultūrininku, žurnalistu Antanu Dundzila ir kitais asmenimis žurnalo leidimo klausimais dokumentai, svarbiausių publikacijų rankraščiai, leidinio parengiamoji medžiaga iš bibliotekos Rankraštyno.

3. **„Bernardo Brazdžionio sugrįžimas“**. Pirmojo poeto sugrįžimo gimtinėn 25-mečiui. Istorinį įvykį priminė nuotraukos, publikacijos rajono, respublikos, išeivijos spaudoje, Bernardo Brazdžionio bibliotekai dovanoti dokumentai.

4. Paroda **filosofui dr. kun. Juozapui Čepėnui**. Eksponuoti dokumentai iš bibliotekos Rankraštyno.

5. **„Birželio 14-oji. Nepamiršk!“** Skirta Sibiro tremties aukoms atminti. Parodoje eksponuotos nuotraukos, archyviniai dokumentai, anketos iš bibliotekos Rankraštyno.

6. **„ Baltijos kelias. Pasvalio ruožas.** Gyvoji susikibusių rankų grandinė: Šiauliai, Šilutė, Tauragė, Šilalė, Plungė, Kelmė, Radviliškis, Pasvalys, Klaipėda, Kretinga, Palanga, Neringa, Skuodas, Akmenė, Mažeikiai, Pakruojis, Joniškis, Biržai“. Įvairi dokumentika, gauta iš visų šių rajonų ir miestų bibliotekų, muziejų.

7. Paroda **poeto partizano Broniaus Krivicko gimimo 95-erių metų sukakčiai**. Eksponuoti literatūrologo Virginijaus Gasiliūno dovanoti dokumentai iš bibliotekos Rankraštyno.

VI. METODINĖ VEIKLA

Pasikeitusi bibliotekų technologijų infrastruktūra ir technologiškai sustiprėjusios bibliotekos, išplėtusios savo paslaugas gyventojams, taikosi prie nuolat kintančių išmaniųjų vartotojų poreikių bei įgauna naujas galimybes. Šiandieninėje bibliotekoje suteikta galimybė naudotis ne vien informacinių šaltinių įvairove. Joje teikiamų paslaugų spektras toks platus, įvairus ir nenusileidžia kultūros – švietimo ar kitoms įstaigoms. Besikeičianti biblioteka įgalina keistis ir pačius bibliotekininkus. Šiuolaikinėje bibliotekoje turi dirbti ir šiuolaikinis bibliotekininkas. Bibliotekininkai tampa pedagogais, psichologais, socialiniais darbuotojais ir t.t. Todėl viešoji biblioteka turi ugdyti bibliotekininkų kompetenciją, stiprinti darbuotojų žinias, rūpintis jų kvalifikacijos kėlimu. Biblioteka palaiko ryšį su Vilniaus universitetu, Lietuvos nacionaline M. Mažvydo, Panevėžio apskrities viešąja G. Petkevičaitės-Bitės bibliotekomis. Minėtų institucijų rengiamuose konferencijose, teoriniuose bei praktiniuose seminaruose bibliotekos darbuotojai nuolat kelia profesinę kvalifikaciją. Ataskaitiniais metais 47 darbuotojai kėlė profesinę kvalifikaciją. Kai kurie po keletą kartų.

Skatindami darbuotojus nuolat kelti kvalifikaciją, tobulinti profesinį meistriškumą, įvertinti bibliotekininko profesinį pasirengimą ir profesinę patirtį – parengta bibliotekininkų atestavimo tvarka. 2014 metais atestuoti 8 rajono bibliotekininkai: 4 kaimo ir 4 viešosios bibliotekos specialistai.

Krašto kultūros dokumentavimo centro darbuotoja parengė ir pristatė rajono bibliotekų darbuotojams metodines rekomendacijas „Kraštytyros darbo pagrindai“.

Bibliotekininkų profesionalumui ugdyti komplektuojamas metodinės literatūros fondas. Per metus fondas papildytas 18 fiz. vnt. spaudinių ir sudaro 730 fiz. vnt. Biblioteka dalyvauja Nacionalinėje savanorystės programoje, yra akredituota ir įtraukta į duomenų bazę www.buk-savanoriu.lt

Bibliotekoje kiekvieną savaitę vyksta skyrių vedėjų, o kartą per mėnesį – Metodinė diena – visų darbuotojų pasitarimai, kuriuose analizuojama struktūrinių padalinių ir bendroji bibliotekos veikla,

darbuotojai supažindinami su naujai gauta profesine literatūra. Administracija, pagal kompetenciją, savo posėdžiuose nagrinėja bibliotekos veiklos klausimus, kai nebūtina kviesti visuotinio darbuotojų pasitarimo.

Nuo 2014 metų VB ir kaimo bibliotekose pradėtas pildyti elektroninis bibliotekos dienoraštis.

Metodinės išvykos. 2014 metais į kaimo bibliotekas išvykta 25 kartus, vidutiniškai aplankytos po 2–3 kartus. Esant blogam finansavimui, į bibliotekas vykta tik ten, kur iškyla problemos. Išvykų metu buvo konsultuojama visais bibliotekų veiklos klausimais bei buvo sprendžiami bibliotekų persikraustymo į naujai suremontuotas patalpas, fondų išdėstymo, apipavidalinimo klausimai, teikiama įvairiapusė pagalba. IT specialistas visose kaimo bibliotekose ir VB atnaujinio Lync komunikavimo programą.

Vasario mėn. grupė rajono bibliotekininkų lankėsi 15-toje Vilniaus Knygų mugėje ir jos renginiuose. Rugsėjo mėn. bibliotekininkai dalyvavo bibliotekos surengtame seminare „Patirties tiltai“, projekto „Tarpvalstybinio verslui palankių bibliotekų tinklo kūrimas“ metodinėje (patirties dalijimosi) išvykoje į Birštono, Alytaus ir Druskininkų bibliotekas ir šio projekto baigiamojoje konferencijoje Biržų viešojoje bibliotekoje.

Konkursai

Siekiant suaktyvinti kaimo bibliotekų darbuotojų kraštotyrinę veiklą, 2014 m. buvo paskelbtas konkursas „Kaimo šviesuoliai“, kurio tikslas per krašto kultūros savitumą ir jo pažinimą ugdyti gyventojų tautinę savimone, rinkti informaciją apie iškilus savo kaimo žmones, vykdyti kraštotyros darbų sklaidą. Vertinimo komisijai savo darbus pateikė tik 8 kaimo bibliotekos: Girsūdų, Grūžių, Pajiešmenių, Pušaloto, Nairių, Saločių, Tetirvinių, Joniškėlio. Surinkta daug ir įdomios medžiagos, tačiau ji nėra pakankamai sutvarkyta bei susisteminta. Komisija geriausiai įvertino Tetirvinių kaimo bibliotekos kraštotyros darbą. Padėkos raštais ir paskatinamaisiais piniginiiais prizais apdovanotos 4 konkurse dalyvavusios bibliotekininkės.

2014 metais rajone pradėta švęsti Kultūros diena. Renginyje „Skruzdė – 2014“ pagrindiniu prizu už ilgametį ir nuoširdų kasdienį darbą, naujas ir reikšmingas iniciatyvas, profesionalų renginių organizavimą, kultūros tradicijų gaivinimą, didžiulę meilę ir pagarbą kaimui apdovanota Meškalaukio kaimo bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Genė Rakauskienė.

Užsienio ryšiai

Biblioteka palaiko ryšius su Latvijos Respublikos Bauskės, Rundalės ir Iecavos valsčiaus bibliotekomis.

Tvirti ryšiai biblioteką sieja su užsienyje gyvenančiais lietuviais: kraštiečiu rašytoju Česlovu Senkevičiumi (Kanada), Vileišių giminės palikuone Ritone Rudaitiene, prof. Algiu Mickūnu, Živile ir Žilvinu Ramašauskais, visuomenės veikėju Antanu Dundzila (JAV) ir kt.

Susirašinėjimo dėka bibliotekos Rankraštynas ir Dovanotų knygų fondas pasipildo laiškais, rankraščiais, fotonuotraukomis, įvairiais dokumentais ir knygomis.

VII. DALYVAVIMAS PROJEKTUOSE IR PROGRAMOSE

2014 m. buvo vykdomi 4 nauji ir 6 tęstiniai projektai. 2014 metų projektus dalinai finansavo Lietuvos Kultūros taryba prie LR kultūros ministerijos ir Europos Komisijos atstovybė Lietuvoje, skyrusios 27 820 litų.

Projektas „Mariaus Katiliškio šimtmetis kartų kelyje“

Projekto pagrindinis tikslas: paminėti iškilaus rašytojo Mariaus Katiliškio 100-ąsias gimimo metines, suteikiant sukakčiai nacionalinį mastą. Projekto aktualumas ir išskirtinumas: užmirštų Mariaus Katiliškio gyvenimo ir kūrybos laikotarpių atkūrimas įvairioms kartoms įvairiomis raiškos formomis, žinomos ir nežinomos kūrybos pristatymas istorinės kultūrinės atminties kontekste, kelių regionų apjungimas.

Igyvendintos projekte numatytos veiklos:

- Surengta „Muzikos ir žodžio valanda“.
- Suorganizuota mokslinė konferencija „Marius Katiliškis: kūryba, istorijos laikas ir šiandienos atmintis“.
- Organizuota kelionė į Saldutiškį (Utenos r.), kur 1940 m. dirbo rašytojas Marius Katiliškis.

Projektas „Literatūros dienos ir naktys 2014: skaitymų mozaika“

Pagrindinis projekto tikslas – skatinti skaitymą ir kūrybą vietos bendruomenėse ir regione kaip alternatyvią laisvalaikio praleidimo ir asmenybės kritinio mąstymo, kūrybiškumo, savęs pažinimo, kalbos ir žodyno lavinimo formą. Įgyvendinant projektą, buvo organizuoti 5 renginiai:

- 2 edukaciniai renginiai vaikams „Ilgiausias rytas su Kotonų brolija“.
- Renginys jaunimui „Pavakarys su mėnuliu. Baltu ar juodu?..“.
- „Naktiniai skaitymai prie Pyvesos“.
- Kristijono Donelaičio skaitymai „Diena kaip Metai“.
- Literatūros ir muzikos vakaras „Ant marškinių baltos dienos“.

Projektas „Knygos kino dienos Pasvalio krašte“ 2014 m.

Projekto tikslas: kinematografinėmis priemonėmis pristatyti lietuvių rašytojų kūrybą, skatinti jaunimą skaityti.

Igyvendinant projektą buvo organizuoti 3 lietuvių rašytojų kūrinių ekranizacijų pristatymai:

- Pumpėnų vidurinės mokyklos moksleiviai susitiko su jaunosiomis trumpametražinių filmų: "Pasakyk, kad neskaudės", (pagal Lauros Sintijos Černiauskaitės romaną "Benedikto slenksčiai") ir "Riksmas mėnesienoje" (pagal to paties pavadinimo Romualdo Granausko novelę) kūrėjomis Marija Stonyte ir Marija Kavtaradze.

- Pasvalio 517 metų šventė prasidėjo bibliotekoje vykusiu lietuviško kino seansu: "Vardas tamsoje" pagal to paties pavadinimo Renatos Šerelytės romaną. Pasvaliečiai bendravo su filmo režisiere Agne Marcinkevičiūte, dailininku Albertu Vidžiūnu ir pagrindinį vaidmenį filme sukūrusiu aktoriumi Gediminu Storpірščiu. Filmo įrašą kūrėjai dovanojo bibliotekai.

- Pasvaliečiai susitiko su filmo „Nesėtų rugių žydėjimas“ pagrindinių vaidmenų atlikėjais aktoriais Ingrida Kilšauskaite ir Rimantu Bagdzevičiumi bei menotyrininke Aušra Drobiene. Jie pristatė filmą, pagal to paties pavadinimo Vytauto Bubnio romaną.

Projektas–Europos dienos šventė „Europa – tai mes: švęskime kartu“. 2014 m.

Projekto tikslas – paminėti Lietuvos narystės Europos sąjungoje dešimtmetį ir paskatinti pasvaliečius dalyvauti Europos parlamento rinkimuose. Vyko rimti ir linksmi renginiai Pasvalio krašto bendruomenei:

- EUROdirbtuvės „Kuriame Europos Sąjungos vėliavą“ kartu su Pasvalio specialiosios mokyklos bendruomene – vaikais ir jų mokytojais bei auklėtojais.

- Viešojoje bibliotekoje pasvaliečiams buvo surengta režisieriaus Audriaus Lelkaičio dokumentinio filmo „Dingęs: Europos Sąjungos politinis gyvūnas“ peržiūra ir diskusija „Aš pasvalietis – Europos Sąjungos pilietis“.

- Dar viena iš projekto veiklų – linksmas protų mūšis „Atverkime Europos pasakų skrynią“, kuriame dalyvavo įvairaus amžiaus vaikai ir jaunimas, netgi tėvai ir seneliai iš Kiemėnų, Pušaloto, Girsūdų, Saločių, Gulbinėnų, Pajiešmenių, Jurgėnų ir Pasvalio. Varžytuvės vyko bibliotekose ir mokyklose.

- Bibliotekos lankytojų dėmesiui parengtas infostendas „EUROžinios“ Informacijos ir mokymo skyriuje su praktine informacija norintiems studijuoti, dirbti ar pakeliauti po Europos Sąjungą. Buvo teikiamos konsultacijos, kaip internete surasti reikiamą informaciją apie ES piliečių teises ir rinkimus į Europos Parlamentą. Taip pat eksponuota parodėlė „Europos Sąjungos narystės dešimtmečio atspindžiai Pasvalyje“, kurioje pasvaliečiai galėjo išvysti, kaip pasikeitė Pasvalio rajonas per 10 narystės Europos Sąjungoje metų.

- Baigiamasis šventės renginys – akcija „Keliame EUROtriukšmą!“ vyko pagrindinėje Pasvalio miesto aikštėje. Triukšmingoje ir smagioje akcijoje sudalyvavo miesto choras, pakvietęs visus drauge sugiedoti Europos himną – „Odę džiaugsmui“. Gausiai susirinkę „Keliame EUROtriukšmą!“ akcijos dalyviai vaišinosi saldainiais, rengė fotosesijas su varna EUROoptimiste ir dar gavo dovanų – bibliotekininkų dalijamų informacinių lankstinukų apie Europos Sąjungą.

Šventės akimirkos

Tęstinis projektas „Tarpvalstybinio verslui palankių bibliotekų tinklo kūrimas“

2012 m. pradėtas projektas, įgyvendinti baigtas 2014 m. lapkritį.

Igyvendinus projektą, atnaujinta Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos pastato dalis, Informacijos ir mokymo skyriuje įkurtas Verslo informacijos centras, kuriame teikiamos įvairios paslaugos verslininkams, atnaujintas minėto skyriaus knygų fondas, užprenumeruota 13 pavadinimų periodinių leidinių, nupirkti baldai ir kompiuterinė įranga. Sukurta interneto svetainė su turinio valdymo sistema – <http://verslui.pasvalys.lt>, skirta verslo informacijai Pasvalio rajone. Įrengta 10 darbo vietų mokymo klasė, aprūpinta nešiojamaisiais kompiuteriais, multimedija, interaktyvia lenta bei konferencijų salė su multimedija, oro kondicionavimo sistema, interneto prieiga.

Tęstinis projektas „Europeana 1989“

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka – kampanijos „Europeana 1989“ dalyvė – pirmoji iš Lietuvos viešųjų bibliotekų ėmėsi atkurti Baltijos kelią ir Sąjūdžio meto įvykius.

Svetainėje www.europeana1989.eu sukurtoje bibliotekos paskyroje dabar per 300 Baltijos kelio ir Sąjūdžio metų dokumentų ir atsiminimų. Dalis jų iš bibliotekos archyvo, dalis – pasvaliečių liudijimai (fotografijos, atsiminimai, eilėraščiai, dokumentai).

Projektas „Europeana 1989“ 2014 m. rugpjūčio 23 d. pristatytas Pasvalio bendruomenei: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje vykusio mini-konferencija „Mes kūrėme istoriją. Tai nebus pamiršta. „Europeana 1989“ – Asmeninių archyvų atskleidimas pasauliui“.

Tęstinis projektas „Libr-A: į pagalbą Pasvalio ūkininkams“

2014 metais toliau buvo tęsiamos 2012 m. tarptautinės organizacijos EIFL finansuoto projekto „Libr-A: Į pagalbą Pasvalio ūkininkams“ veiklos: teikiamos spausdinimo ir maketavimo paslaugos, toliau pildoma Pasvalio krašto žemdirbiams skirta interneto svetainė <http://www.pasvaliodirva.lt>: skenuotais ir teksto atpažinimo programa apdorotais tekstaais iš Pasvalio rajono laikraščio „Darbas“,

LŪS Pasvalio skyriaus pirmininko siūsta informacija, nuotraukomis, pildytas naudingų nuorodų katalogas „Kas yra kas Pasvalyje“, „Žemės ūkis Pasvalyje“. Parengta paroda apie projektą, kuri buvo eksponuojama Pasvalio Vietos veiklos grupės dešimtmečio susirinkime ir mugėje Pasvalio Smegduobių parke.

Dalyvavimas projekte „Bibliotekos pažangai-2“

Biblioteka aktyviai įsijungė į bibliotekų vystymo projekto „Bibliotekos pažangai 2“ veiklas: dalyvavo įvairiuose mokymuose, įgytas žinias panaudojo teikiant projekto dalinio finansavimo paraišką „Modernių jaunimo erdvių „Mono arba Stereo“ tinklo kūrimas“. Sėkmės atveju, projektas suteiks galimybę sustiprinti bibliotekos gebėjimus tenkinti jaunimo poreikius ir įtvirtinti biblioteką kaip tvarią bendruomeninę instituciją, galinčią pagerinti rajono žmonių gyvenimo kokybę.

Projekto „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka – skaitmeninės kompetencijos centras“ tęsimas

Tęsimos projekto „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka – skaitmeninės kompetencijos centras“ veiklos. Organizuojami mokymai pagal projekte sukurtą edukacinę programą „Planšetinių kompiuterių panaudojimo galimybės: komiksai ir skaitmeninė fotografija“, skirtą 5–9 klasių mokiniams, buvo praversti 6 edukaciniai užsiėmimai Mokymų klasėje ir 1 edukacinis užsiėmimas Kiemėnų kaimo bibliotekoje, administruojama ir pildoma interneto svetainė <http://edukacija.psvb.lt/>, skirta vaikams ir jaunimui talpinti sukurtą skaitmeninį turinį bei skaitmeniniu ugdymu užsiimantiems darbuotojams dalintis savo žiniomis ir patirtimi.

Apie projekto veiklas Lietuvos technikos bibliotekos leidžiamame teminiame rinkinyje bibliotekininkams ir informacijos vadybininkams „Informacija ir biblioteka“ 2014 m. Nr. 1–2 buvo išspausdintas R. Bedulytės ir R. Baltrukienės straipsnis „Projektas „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka – skaitmeninės kompetencijos ugdymo centras“.

Tęstinis projektas „Šiaurės verdenės“

Pasvalio biblioteka yra žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ visuomeninės redakcijos partnerė, rašo ir padeda įgyvendinti projektą „Šiaurės verdenės“. Projektą kasmet dalinai finansuoja Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondas. 2014 m. fondas skyrė 24 tūkst. Lt, Pasvalio rajono savivaldybė – 5 tūkst. Lt. Projekto dėka buvo išleisti du Pasvalio krašto istorijos ir kultūros žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ numeriai

VIII. PERSONALAS

Darbuotojų skaičius

	Darbuotojų skaičius		t. sk. profesionalūs bibliotekininkai	
	2014	2013	2014	2013
Viešojoje bibliotekoje	33	34	21	20
Joniškėlio miesto bibliotekoje	2	2	2	2
Kaimo bibliotekose	27	31	27	31
Iš viso SVB	62	67	50	53

M. Katiliškio viešojoje bibliotekoje dirba 6 kvalifikuoti specialistai ir 6 techniniai darbuotojai.

	Bibliotekininkai, dirbantys visą darbo laiką		Bibliotekininkai, dirbantys ne visą darbo laiką	
	2014	2013	2014	2013
Viešojoje bibliotekoje	19	18	2	2
Joniškėlio miesto bibliotekoje	2	2	0	0
Kaimo bibliotekose	5	5	22	26
Iš viso SVB	26	25	24	28

Profesionalūs bibliotekininkai, dirbantys ne visą darbo laiką sudaro 48,0 proc., (2013 m. – 52,8 proc.) Viešojoje bibliotekoje ne visą darbo laiką dirba 2 darbuotojai (dokumentų komplektavimo skyriuje ir mobiliojoje bibliotekoje), kaimo bibliotekose – 22. Keturiems kaimo bibliotekininkams yra sudarytos sąlygos dirbti dviejose bibliotekose. Du dirba po 0,25 etato vienoje, ir po 0,75 etato kitoje bibliotekose, kiti du turi po pusę etato vienoje ir kitoje bibliotekose.

Kiekvienų metų pradžioje, pagal patvirtintus „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos padalinių etatų nustatymo normatyvus“, peržiūrimi kaimo bibliotekų darbuotojų darbo krūviai ir nustatomi etatai. Kriterijai: konkrečios aptarnaujamos teritorijos gyventojų skaičius, vartotojų, lankytojų bei išduoties rodikliai, renginių skaičius. Peržiūrėjus normatyvus, 2014 m. 1 kaimo bibliotekoje (Grūžių) darbo krūvis padidėjo 0,25 etato.

Profesionalių bibliotekininkų išsimokslinimas

	Aukštasis		Aukštesnysis		Kitas	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Viešojoje bibliotekoje	10	10	8	8	3	2
Joniškėlio miesto bibliotekoje	0	0	2	2	0	0
Kaimo bibliotekose	9	8	17	21	1	2
Iš viso SVB	19	18	27	31	4	4

2014 metais Šiaulių valstybinėje kolegijoje, Bibliotekos informacijos išteklių studijas tęsia Gitana Zubavičienė, Kriklinių ir Pumpėnų kaimo bibliotekų vyresnioji bibliotekininkė.

Darbuotojų kaita

2014 metais iš darbo išėjo Pumpėnų kaimo bibliotekos darbuotoja. Į laisvą darbo vietą 0,5 etato priimta dirbti Kriklinių kaimo bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Gitana Zubavičienė.

Iš viso SVB dirba 4 pensinio amžiaus darbuotojai, 1 VB, 3 – kaimo bibliotekose.

Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

Vartotojų skaičius vidutiniškai vienam bibliotekininkui tenka – 149 (2013 m. – 148)

Lankytojų skaičius vienam bibliotekininkui tenka – 4237 (2013 m. – 4311)

Išduotų dokumentų vienam bibliotekininkui tenka – 5854 (2013 m. – 5673)

IX. MATERIALINĖ BAZĖ

Patalpų būklė

2012 m. pradėtas projektas, įgyvendinti baigtas 2014 m. lapkritį. Įgyvendinus projektą, atnaujinta Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos pastato dalis, kur atnaujinta konferencijų salė su multimedija, oro kondicionavimo sistema, interneto prieiga. Informacijos ir mokymo skyriuje įkurtas Verslo informacijos centras, nupirkti baldai ir kompiuterinė įranga, įrengta 10 darbo vietų mokymo klasė, aprūpinta nešiojamaisiais kompiuteriais, multimedija, interaktyvia lenta.

Kaimo bibliotekų materialine bazė labai gera. Per 2014 metus baigtos renovuoti 7 (Jurgėnų, Deglėnų, Kiemėnų, Pajiešmenių, Tetirvinų, Ustukių ir Valakėlių) kaimo bibliotekos, 1 (Rinkūnų) – atliktas einamasis remontas (pakeisti langai). Rajone liko vienintelė – Nairių kaimo biblioteka, kuriai reikalingos geresnės patalpos. Rajone 2 kaimo bibliotekos (Nairių ir Mikoliškio) šildomos elektriniais šildytuvais.

Bendras bibliotekų patalpų plotas

Bendras bibliotekų patalpų plotas yra 3694 m², naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti – 3147 m².

Viso fondo lentynų metrų skaičius 6616, atviro fondo lentynų metrų skaičius – 5969. 647 m. lentynų yra uždaroje skaitytojų aptarnavimo skyriaus fondo dalyje, buvusioje saugykloje. Uždaroje patalpoje yra ir bibliotekos Rankraštnas.

Daugelyje bibliotekų inventorių labai susidėvėjęs ir morališkai pasenęs. Nauji baldai ES finansuojamo projekto lėšomis nupirkti Informacijos ir mokymo skyriui bei konferencijų salei.

Techninis aprūpinimas

	Kompiuterių skaičius			Dauginimo priemonių skaičius		
	Iš viso	Vartotojams	Darbuotojams	Iš viso	Vartotojams	Darbuotojams
Viešojoje bibliotekoje	56	26	30	20	7	13
Joniškėlio miesto bibliotekoje	11	9	2	6	6	0

Kaimo bibliotekose	169	137	32	36	36	0
Iš viso sistemoje	235	171	64	62	49	13

Telefonai

Viešojoje bibliotekoje yra 5 (su atskirais numeriais, bei 2 sublokuoti) fiksuoto ryšio ir 3 mobilaus ryšio telefonai. Fiksuoto ryšio telefonai yra Joniškėlio miesto ir 11 kaimo bibliotekų.

Transportas

Biblioteka turi lengvąjį automobilį Renault Espace ir autobusą VOLVO, kuriame įrengta mobilioji biblioteka.

X. FINANSAVIMAS

Gauta lėšų (tūkst. Lt)

2014 m. viešosios bibliotekos biudžetą sudarė 1 754,8 tūkst. litų. (2013 m. – 1293,3) Iš jų:

savivaldybės – 1363,7

valstybės – 61,7

už mokamas paslaugas – 4,4

juridinių ir fizinių asmenų parama – 7,7

iš programų, projektų – 317,3

Išlaidos (tūkst. Lt)

Darbo užmokesčiui – 929,4

Dokumentų įsigijimui – 135,0 Iš jų:

knygoms – 110,1

periodikai – 24,0

elektroniniams ir kt. dokumentams – 0,9

Automatizacijai, kompiuterinei programinei įrangai – 101,6

Kitos bibliotekos išlaidos (įmokos SODRAI, komunalinės paslaugos, ryšiai, smulkus patalpų remontas ir kt.) sudarė 588,8 tūkst. litų.

X. IŠVADOS

Pasiekimai

Gegužės mėnesį persikelta į renovuotas patalpas.

- Išliko stabilus bibliotekų tinklas. Rajone veikia 32 viešosios bibliotekos padaliniai. Atokių kaimų gyventojus aptarnauja mobili biblioteka.
- Bibliotekų paslaugomis naudojasi 28,0 proc. gyventojų. 2014 m. bibliotekose užsiregistravo 7481 vartotojas. 211887 lankytojams išduota 292716 egz. dokumentų.
- Bibliotekininkai rašė projektus įvairių institucijų skelbiamoms programoms, laimėjo 4 projektams dalinį finansavimą ir vykdė 6 testinių projektų veiklas.

- Rajone organizuoti 824 renginiai, iš jų, 373 dokumentų parodos. Renginiuose apsilankė 36179 lankytojai. Vidutiniškai 1 rajono gyventojas 1,4 karto.
- Rajono bibliotekos pakankamai aprūpintos naujomis informacinėmis technologijomis ir šiuo metu atitinka sparčiai augančius vartotojų poreikius. Rajono bibliotekose yra 171 kompiuterizuota darbo vieta vartotojams ir 64 – darbuotojams.
- 2013 m. buvo vykdomi šeši tęstiniai ir sėkmingai įgyvendinti 4 nauji projektai.
- Vyksta gyventojų kompiuterinio raštingumo, anglų kalbos mokymai, edukaciniai užsiėmimai. Iš viso grupėmis ir individualiai buvo apmokyti 1161 gyventojas.
- Tęsimas virtualios Pasvalio krašto kultūros paveldo informacijos sistemos www.pasvalia.lt kūrimas. Per 2014 m. e. bibliotekoje apsilankė 5690 vartotojų iš 48 šalių.
- Biblioteka yra „Europeanos“ viešųjų bibliotekų tinklo narė ir 2013 m. tapo naujojo projekto „Europeana 1989“ dalyvė. 2014 m. LNB, būtent Pasvalyje, surengė konferenciją, skirtą Europeanai.
- Sudaromos sąlygos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir profesionalumui ugdyti. 2014 m. kvalifikaciją kėlė 47 bibliotekos specialistai.
- Biblioteka glaudžiai bendradarbiauja su rajono įvairiomis kultūros, švietimo institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis. Vykdam projektus, bibliotekos veikloje dalyvauja per 45 partneriai.

Problemos

- Mažėja gyventojų skaičius rajone, neišvengiamai mažėja registruotų vartotojų skaičius. Lyginant su 2013 m. vartotojų skaičius sumažėjo 356.
- Nepakankamas finansavimas fondų komplektavimui, vis kylančios knygų kainos ir lėšų trūkumas periodikai veda prie vis labiau ryškėjančio fondų nuvertėjimo.
- 83,9 proc. kaimo padalinių dirba nepilnu etatu. Tai apsunkina informacijos prieinamumą.
- Viešoji biblioteka ir daugelis jos padalinių nepritaikyti žmonėms turintiems judėjimo negalią. Baigta dalies VB patalpų renovacija, neužtikrino patogios žmonių su negalia prieigos.
- Dėl dažnų prastovų (lėšų trūkumas kurui) mobilioji biblioteka dirbo neefektyviai.